

KOMMUNALBANKEN

ÅRSBERETNING OG REGNSKAP

2003

INNHOLD

3	Økonomiske hovedtall
4	2003 i hovedtrekk
4	Dette er Kommunalbanken
5	Forord
7	Årsberetning 2003
15	Analytisk tallmateriale
18	Artikkelstoff
22	Produkter tilpasset kommunenes behov
27	Resultatregnskap
28	Balanse
30	Kontantstrømanalyse
32	Regnskapsprinsipper
34	Noter til regnskapet
48	Til generalforsamlingen i Kommunalbanken AS
52	Vedtekter for Kommunalbanken AS
56	Tillitsvalgte
57	Ansatte
58	Ord og uttrykk

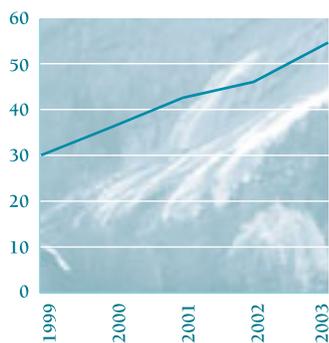
Økonomiske hovedtall

(Beløp i millioner kroner)

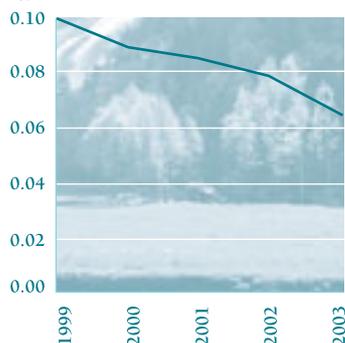
	2003	2002	2001	2000	Proforma 1999
Netto rente- og provisjonsinntekter	169,1	152,7	130,1	113,1	102,8
Kursgevinst/-tap	0,6	4,2	2,1	-0,5	0,9
Øvrige driftsinntekter og ekstraord. innt.	0,5	0,5	0,4	0,8	1,3
Personalkostnader og øvrige driftskostn.	48,9	44,5	37,5	38,9	32,6
Resultat før skatt	121,2	112,9	115,2	74,5	72,4
Skatt	34,1	31,7	32,3	21,0	0
Resultat etter skatt	87,1	81,2	82,9	53,5	72,4
Samlede utlån*	54,1	45,8	42,4	36,8	30,0
Gjennomsnittlig forvaltningskapital*	66,2	58,2	50,2	38,6	34,8
Kapitaldekning i prosent	11,75	12,14	11,46	13,74	8,9
Driftskostn. i prosent av forvaltningskapital	0,065	0,079	0,085	0,09	0,1

* milliarder kroner

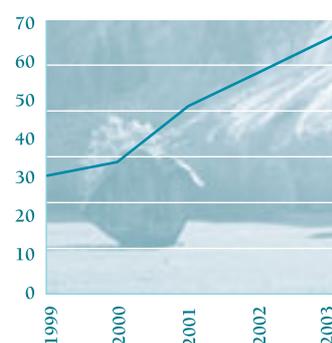
Samlet utlånsvolum 1999-2003
Mrd. kr.

Driftskostnader i prosent av
forvaltningskapitalen 1999-2003
% Mrd. kr.

Gjennomsnittlig
forvaltningskapital 1999-2003
Mrd. kr.

2003 i hovedtrekk

- Kommunal- og regionaldepartementet fastslo i Kommuneproposisjonen at “dagens struktur i kredittmarkedet for kommunene ivaretar konkurransen mellom markedsaktørene, til beste for kommunene”. Flertallet i Stortingets kommunalkomiteé sluttet seg til dette i sin innstilling til proposisjonen: “For å sikre kommunene billigst mulige lån, deler komitéens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, departementets syn om at det ikke er aktuell politikk å gjøre endringer i statens eierskap i Kommunalbanken.”
- Kommunalbankens lånevolum økte totalt med 18 prosent til 54,1 milliarder kroner.
- Kommunalbankens kunder fikk tilgang til et nyutviklet internettbasert låneforvaltningssystem.
- 58 prosent av innlånene ble tatt opp i Japan.
- 3 måneders pengemarkedsrente (NIBOR) gikk i løpet av året ned fra 7,12 prosent p.a. til 2,66 prosent p.a.

Dette er Kommunalbanken

- Kommunalbanken AS er en spesialisert långiver for kommunal sektor. Banken ble etablert i 1999, som en videreføring av statsbanken Norges Kommunalbank. Den eies av Staten (80 prosent) og av Kommunal Landspensjonskasse, KLP (20 prosent).
- Kommunalbanken er den største långiveren til kommunal sektor i Norge, med en markedsandel på rundt 36 prosent. Utlånsporteføljen kom opp i 54,1 milliarder kroner i 2003. Forvaltningskapitalen er på over 70 milliarder kroner.
- Kommunalbanken skal sikre kommunene tilgang på gunstige lån. Samtidig skal banken være en garantist for at det er konkurranse i markedet. Denne oppgaven utfører banken gjennom å konkurrere om alle kommunale lån.
- Kommunalbanken er långiver til 98 prosent av alle norske kommuner.
- Kommunalbanken har den høyest oppnåelige ratingen fra de internasjonale kredittratingbyråene Moody's og Standard & Poor's, Aaa/AAA. Ingen andre norske finansinstitusjoner har en tilsvarende rating. Ratingen bidrar til å holde bankens utlånsrenter lave.
- Kommunalbanken er underlagt det generelle lovverket for finansinstitusjoner.

Trykket i konkurransen må opprettholdes

Markedet for lån til norske kommuner blir i stadig sterkere grad preget av to aktører. Utlånsmarginene i dette markedet er nå så lave at de ikke blir vurdert som interessante av andre enn de spesialiserte kredittforetakene. Et klarere uttrykk for at det er knallhard konkurranse om lån til kommunene – til beste for de forskjellige kommunale formål – er det vanskelig å finne. Et annet utslag av denne konkurransen er at mange kommuner nå driver en svært aktiv forvaltning av sine låneporteføljer med blant annet refinansiering av lån.

”I dagens markedssituasjon er det ekstra viktig at det offentlige har en egen aktør som ikke har andre oppgaver enn å bidra til at det er konkurranse om alle lån til kommunene.”

Det er viktig at trykket i konkurransen opprettholdes, slik at norske kommuner ikke betaler mer for sine lån enn absolutt nødvendig. En må være to for å danse tango, heter det. Skal det bli reell konkurranse, må det være flere enn ett spesialisert kredittforetak i markedet. I dagens markedssituasjon er det derfor ekstra viktig at det offentlige har en egen aktør som ikke har andre oppgaver enn å bidra til at det er konkurranse om alle lån til kommunene.

Med en utlånsportefølje på over 54 milliarder kroner begynner Kommunalbanken nå å nærme seg en kapasitetsgrense for lånevolum i forhold til egenkapital. Spørsmålet om å styrke egenkapitalen for å kunne opprettholde evnen til å konkurrere om alle kommunale lån, begynner derfor å melde seg.

Dette spørsmålet blir ikke mindre viktig av at veksten i kommunenes låneetterspørsel ventes å fortsette. Fra 1999 til 2003 økte kommunenes bruttogjeld med rundt 50 milliarder kroner til nesten 150 milliarder kroner. Bare i fjor økte den samlede kredittgivingen til kommunene med over 15 prosent. Det kreves et godt egenkapitalgrunnlag for å kunne henge med i en slik veksttakt.

I Kommunalbanken ser vi det som svært viktig at vi er fullt tilstede på den kommunale arena. Spørsmål om låneopptak og andre økonomiske forhold er tett sammenvevd med den enkelte kommunes totale virksomhet, slik at banken må ha et bredere forhold til kommunesektoren enn bare å yte lån. Vi er nå i ferd med å gjennomføre flere tiltak for ytterligere å styrke vårt nærvær i kommunene, og håper at dette blir tatt vel imot. Vi skal være kommunenes bank, ikke bare kommunenes långiver.

Petter Skouen
Adm. direktør

Årsberetning 2003

Kommunalbankens utlånsaktiviteter hadde en god utvikling gjennom hele 2003. Ved årsskiftet hadde den samlede utlånsporteføljen nådd 54,1 milliarder kroner. Dette utgjør en nominell utlånsvekst i forhold til 2002 på 8,3 milliarder kroner, en økning på vel 18 prosent.

Norges Banks K2-indikator viser at bruttogjelden til kommunene økte med 15,4 prosent fra desember 2002 til desember 2003. Samlet var kommunegjelden på 149 milliarder kroner ved årsskiftet. Med et utlånsvolum på 54,1 milliarder kroner hadde Kommunalbanken en andel på 36,1 prosent av totalmarkedet for lån til norske kommuner. Markedsandelen har ligget nær dette nivået de siste fem årene, slik at banken opprettholdt sin sterke posisjon i markedet i 2003.

Nye låneutbetalinger fra Kommunalbanken økte i løpet av året med 13,7 milliarder kroner. Dette relativt høye volumet sett i forhold til utlånsveksten viser at kommunene i stadig sterkere grad legger opp til en aktiv forvaltning av sine låneporteføljer, med flytting av lån mellom forskjellige tilbydere. Forskjellen mellom låneutbetalingene og den reelle utlånsveksten er uttrykk for at det er stor konkurranse på det norske markedet for lån til kommunene.

På 1990-tallet var kommunelånmarkedet fortsatt fragmentarisk, med relativt mange aktører i konkurranse med hverandre. I de siste årene har spesielt forretnings- og sparebankene trukket seg ut av markedet som direkte långivere på grunn av for lave marginer, med den følge at markedet nå domineres av to spesialiserte kredittforetak med høy kredittvurdering og lave innlånskostnader. Den ene har de større norske forretnings- og sparebankene som dominerende eiere. Den andre er Kommunalbanken, eiet av staten og KLP. Konkurransen mellom disse to institusjonene er hovedårsaken til at lånemarginene på kreditter til kommunal sektor nå er lavere i Norge enn i de fleste andre europeiske land, både for korte og lange rentebindinger.

Styret legger til grunn at det er svært viktig at Kommunalbanken har en posisjon i markedet som tilsier at den kan fortsette å konkurrere om alle typer langsiktige lån til kommunene. Bankens hovedoppgave er å sikre at det er konkurranse om å yte lån til kommunene.

Kommunal- og regionaldepartementet fastslår i kapittel 21 i Kommuneproposisjonen, St. prp. nr. 66 (2002-2003) at "dagens struktur i kredittmarkedet for kommunene ivaretar konkurransen mellom markedsaktørene, til beste for kommunene". Dette følges opp av flertallet i Stortingets kommunalkomiteé i deres innstilling om Kommuneproposisjonen. I innstillingen, Innst.S.nr 259 (2002-2003) konkluderes det slik: "For å sikre kommunene billigst mulige lån, deler komitéens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, departementets syn om at det ikke er aktuell politikk å gjøre endringer i statens eierskap i Kommunalbanken."

Samtidig som kommunenes låneetterspørsel er stadig økende, nærmer Kommunalbanken seg en kapasitetsgrense for lånevolum i forhold til egenkapital. For at banken skal opprettholde tilstrekkelig tyngde i markedet til å kunne konkurrere om alle kommunale lån, er det styrets oppfatning at egenkapitalen bør styrkes. Med fortsatt vekst i markedet, vil dette være et spørsmål som er nært knyttet til bankens konkurransedyktighet – og dermed også til konkurransen i dette viktige markedet.

Kommunalbanken hadde en bokført kjernekapital på 825,9 millioner kroner pr. 31.12.2003, etter avsetning for utbytte på 40,5 millioner kroner. Ved årsskiftet var kjernekapitalen på 6,10 prosent.

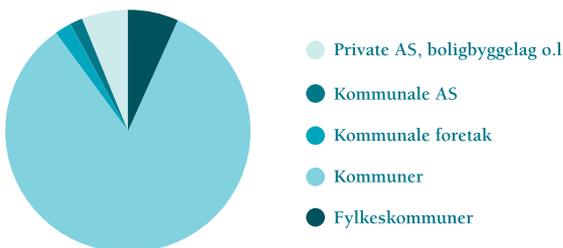
ÅRSREGNSKAPET

Årsregnskapet er avgitt med basis i det grunnleggende prinsipp om fortsatt drift. Det er styrets oppfatning at resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter pr.

Renteutvikling for fastrente og NIBOR

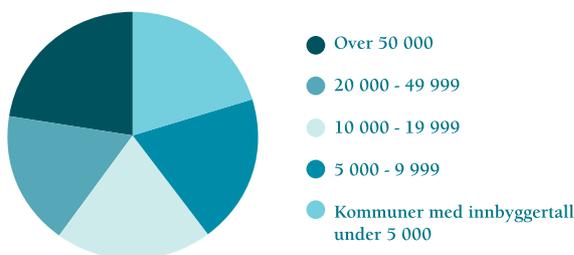

Lånevolum etter låntaker pr. 31.12.03

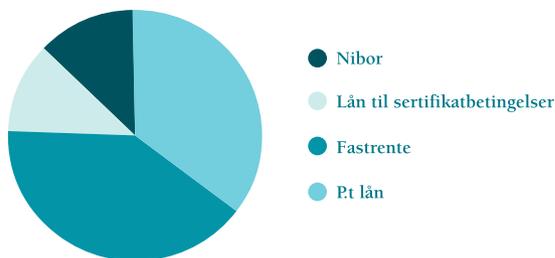
Mer enn 90 prosent av lånene går direkte til kommuner og fylkeskommuner

Lånevolum etter innbyggertall pr. 31.12.03

Lik fordeling. Utlånene er likt fordelt mellom kommuner av forskjellig størrelse.

Lånevolum etter renteprodukter pr. 31.12.03

Fastrentelån utgjør over 40 prosent av det samlede lånevolumet.

31. desember 2003 gir en dekkende beskrivelse av bankens finansielle stilling ved årsskiftet.

Regnskapet viser en rentenetto på 192,7 millioner kroner og et overskudd etter skatt på 87,1 millioner kroner. Det ble i 2003 foretatt korrigering for feil i regnskapet for årene 2001 og 2002. Regnskapsmessig er den samlede effekt av disse korrigeringer på 13,7 millioner kroner etter skatt. Beløpet er ført direkte mot egenkapitalen pr. 31.12.2002. Beløpet er således ikke inntektsført i 2003. Det er foretatt tilsvarende endringer i resultatregnskapet, balansen og andre økonomiske oversikter.

Banken har bokført 0,6 millioner kroner i kursgevinster og nettoverdiendringer. Andre inntekter på 0,5 millioner kroner kommer fra rådgivningsvirksomheten.

Driftsresultatet etter skatt tilsvarer en avkastning på verdijustert egenkapital på 10,5 prosent. Tilsvarende korrigerte tall for 2002 var 10,2 prosent.

Regnet som prosent av forvaltningskapitalen har driftskostnadene ytterligere blitt redusert, fra 0,079 prosent i 2002 til 0,065 prosent i 2003. Økningen i absolutte tall fra 2002 til 2003 har bakgrunn i økte investeringer innen risikostyring og i nytt utlånssystem.

Den samlede ansvarlige kapitalen ved årsskiftet var 1 864,7 millioner kroner, hvorav tellende kjernekapital utgjorde 825,9 millioner kroner. Kapitaldekningen ved årsskiftet var redusert fra 12,14 prosent til 11,75 prosent ved utgangen av 2003. Kjernekapitalen ble tilsvarende redusert fra 6,59 prosent til 6,10 prosent.

UTLÅNSVIRKSOMHETEN

Kommunalbanken hadde en betydelig utlånsvest i 2003. Ved inngangen til året utgjorde porteføljen 45,823 milliarder kroner, og med økning gjennom året på 8,257 milliarder kroner kom porteføljen per 31. desember 2003 opp i 54,080 milliarder kroner. Denne veksten viser at bankens låneprodukter og rentebetingelser er konkurransedyktige.

Etterspørselen etter lån var jevnt god gjennom hele året, med klare topper på forsommeren og i de to siste månedene av 2003. Totalt ble det innvilget nye lån for 15,3

milliarder kroner i 2003, mens de totale utbetalingene beløp seg til 13,7 milliarder kroner. Dette er noe under nivået i 2002.

Kommunalbanken har også i 2003 kunnet gi et fullgodt tilbud til både fylkeskommuner og kommuner uansett kommunestørrelse. De nye utlånene, i likhet med totalporteføljen, er jevnt fordelt på kommuner og fylkeskommuner over hele landet. Det er en prioritert oppgave å tilby de mindre og mellomstore kommunene like gode betingelser som de større kommunene. Prisingen er derfor ikke volumavhengig. Marginene i utlånsvirksomheten ligger nå på et så lavt nivå at også de største kommunene finner det formålstjenlig å ta opp lån i de spesialiserte kredittforetakene.

Det største enkeltformålet for Kommunalbankens utlån i 2003 har, som i de senere årene, vært nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Selv om handlingsplanen for eldreomsorgen er inne i en avsluttende fase, regner Kommunalbanken med at slike byggeprosjekter fortsatt vil være et viktig låneformål for kommunene i årene fremover. Bygging av boliger i forbindelse med opptrappingsplanen for psykisk helse vil være et annet viktig låneformål.

Skoleutbygging har også vært et viktig investeringsformål i 2003, og den statlige finansieringsordningen med rentekompensasjon medfører at slike investeringer fortsatt vil ha et betydelig omfang fremover. Det samme forventes innenfor barnehageutbygging. De fleste kommunene konsentrerer for øvrig sine låneopptak til ett årlig enkeltlån, som dekker alle nye investeringer. I tråd med sine finansreglementer reduserer de ofte samtidig antall lån. Kommunene velger også i økende omfang å refinansiere lån fra andre banker til bedre betingelser i Kommunalbanken.

I tillegg til kommuner og fylkeskommuner gir Kommunalbanken også lån til interkommunale selskaper og andre selskaper som utfører kommunal tjenesteproduksjon, mot kommunal garanti. Kommunalbanken har i 2003 sett det som spesielt viktig å bidra med finansiering til slike selskaper innenfor omsorgssektoren. Husbanken har innenfor sine begrensede utlånsrammer ikke mulighet til å lånefinansiere omsorgsboliger, og finansiering fra

Kommunalbanken har derfor hatt stor betydning for disse selskaperens byggeprosjekter. I 2003 har Kommunalbanken dessuten bidratt med fylkesgaranterte lån til veiutbygginger som bompengeselskaper står ansvarlige for.

Kredittgivning til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og selskaper med kommunal garanti innebærer liten grad av risiko, først og fremst på grunn av alle sikrings- og kontrollordninger som er innebygget i kommunelovgivningen. Kommunalbanken har ikke foretatt avsetninger for fremtidige tap. Verken Kommunalbanken, eller dens forgjenger Norges Kommunalbank, har bokført tap på utlån siden banken ble etablert i 1927.

Kommunalbankens rådgivning er nært knyttet til utlånsvirksomheten. I 2003 er det særlig blitt lagt vekt på å videreutvikle de internettbaserte kundetjenestene, først og fremst gjennom lansering av et helt nytt låneforvaltningssystem. Dette systemet forenkler i vesentlig grad kundenes daglige styring og oppfølging av egne gjelds-porteføljer.

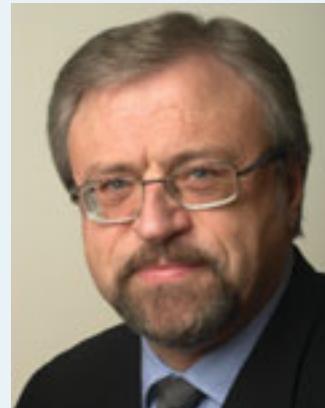
Kommunalbankens utlånsavdeling driver også rådgivning i forbindelse med kundenes anskaffelse av nye hovedbankavtaler. Dette arbeidet ble i 2003 utført som betalte konsulentoppdrag i samme omfang som tidligere.

INNLÅNSVIRKSOMHETEN

I 2003 lånte Kommunalbanken inn 22,2 milliarder kroner i langsiktig finansiering. Innlånene ble tatt opp i åtte forskjellige valutaer, og mer enn 90 prosent av den samlede innlåningen ble foretatt i utenlandske kapitalmarkeder.

Kommunalbanken fulgte i 2003 en strategi med vekt på å legge ut lån i mindre markeder. Innlånene ble først og fremst rettet mot privatpersonmarkedet i valutaene yen, britiske pund, sveitserfranc, kanadiske, australske og new zealandske dollar og norske kroner. Dette viste seg å være fordelaktig for innlansarbeidet. Med internasjonalt sett små lånevolumer kunne Kommunalbanken, med sitt innarbeidede navn i markedet, raskt gjennomføre låneopptak når det oppsto gunstige lånesituasjoner i disse mindre valutaene.

Innlansstrategien er kontinuerlig under evaluering, ut fra hensynet til hva som tjener kommunene best. Planene

KOMMUNALBANKENS STYRE

ØVERSTE RAD FRA VENSTRE:
*Else Bugge Fougner, Per N. Hagen
og Bjørn Kristoffersen*

MIDTERSTE RAD: *Olav Rune
Øverland og Unni Skaar Jahren*

NEDERSTE RAD: *Annette Nielsen.
og Petter Skouen*

for opplåningsarbeidet fremover kan medføre at banken også vil ta opp lån i de større valutaene når markedsforholdene ligger til rette for det.

Arbeidet med å bygge en global investorbase for Kommunalbankens papirer ble videreført i 2003. Det ble i den sammenheng lagt opp investorpresentasjoner i en rekke land i Europa og Asia.

Kommunalbanken opprettholder ratingen på AAA/Aaa fra henholdsvis Standard & Poor's og Moody's Investors Service. Ratingen reflekterer både den lave risikoen som er knyttet til bankens virksomhet og bankens spesielle stilling og oppgaver for offentlig sektor. Den offentlige eiermajoriteten tillegges stor vekt.

Det viktigste markedet for bankens innlån i 2003 var som i de foregående årene det japanske. Til sammen ble det lånt inn 221,9 milliarder yen (12,9 milliarder kroner) i Japan i 2003. Dette tilsvarer 58 prosent av låneopptak i 2003.

Bankens utestående volum av obligasjoner, sertifikater og andre låneopptak steg i 2003 fra 56,4 milliarder kroner til 68,7 milliarder kroner. Det ble lagt ut et evigvarende ansvarlig lån på 180 millioner kroner høsten 2003.

For sine utenlandske låneopptak benytter Kommunalbanken et "Medium Term Notes" låneprogram. Dette er en standardisert lånedokumentasjon som forenkler og sikrer lånearbeidet både for långiver og låntaker. I 2004 vil Kommunalbanken øke dette låneprogrammet fra 8 milliarder euro (68 milliarder kroner) til 10 milliarder euro (85 milliarder kroner).

LIKVIDITETSFORVALTNING

Kommunalbankens finansielle retningslinjer legger opp til en netto likviditet tilsvarende minimum 12 måneders netto kapitalbehov. Dette innebærer at banken i en gitt situasjon kan dekke alle forpliktelser de kommende 12 måneder uten opplåning. Overskuddslikviditeten forvaltes ut fra en forsiktig investeringspolitikk både med hensyn til kreditt- og markedsrisiko. Det kan investeres i likvide verdipapirer med løpetid inntil fem år utstedt av finansinstitusjoner med høy kredittverdighet. Ved langsiktige avtaler må motparten minst ha en rating på

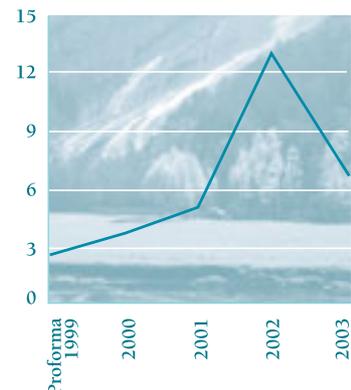
Lånevolum fordelt fylkesvis pr. 31.12.03

Mrd kr	
Østfold	3,6
Akershus	5,5
Oslo	0,7
Hedmark	2,2
Oppland	1,6
Buskerud	2,6
Vestfold	2,7
Telemark	1,9
Aust-Agder	1,4
Vest-Agder	2,1
Rogaland	4,2
Hordaland	4,7
Sogn og Fjordane	2,4
Møre og Romsdal	3,4
Sør-Trøndelag	4,2
Nord-Trøndelag	2,9
Nordland	4,0
Troms	2,5
Finnmark	1,5
Totalt	54,1

Årets låneutbetalinger 1999 - 2003. Mrd. kr.

Avdrag på utlån 1999 - 2003 Mrd. kr.

AA-/Aa3. For kortsiktige avtaler må ratingen være A1/P1. Hoveddelen av porteføljen har forfall innen to år. Det tas ikke rente- eller valutarisiko. Forfall matches mot underliggende innlån.

RISIKOSTYRING

Kommunelovens paragraf 55 fastslår at norske kommuner ikke kan gå konkurs. Bankens kredittrisiko er dermed svært begrenset. Eneste risiko i denne forbindelse er at innbetalingen kan bli forsinket.

Ved rentebytteavtaler og plasseringer må alle forretningsforbindelser møte strenge kriterier for å bli akseptert som motpart. Motparter i sikringsforretninger må minst ha en langsiktig rating på AA-/Aa3. For kortsiktige plasseringer må det foreligge en rating på A1/P1. Kreditteksponeringen for hver enkelt motpart følges løpende. Banken benytter en egen kredittmodell for å fastsette rammer for kreditteksponering mot den enkelte motpart.

Både rente- og valutarisiko styres på totalnivå. Måling av rente- og valutarisiko foretas ved å sammenligne kontantstrømmene for aktiva- og passivasiden i bankens totale balanse.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ

Antall årsverk ved utgangen av året var 33,1 eller ett årsverk mer enn på samme tidspunkt året før. Det er ikke foretatt større organisasjonsendringer i året som gikk.

Sykefraværet steg fra 2,1 prosent i 2002 til 3,2 prosent i 2003. Denne økningen skjedde siste halvår, fraværet i første halvår var på 1,7 prosent. Det ble i 2003 ikke meldt noen yrkesskader.

Det fysiske og psykososiale arbeidsmiljø vurderes som godt. Forholdene legges til rette for dette på den enkeltes arbeidsplass.

Gjennom bankens innkjøpspolitikk vurderes produkter som på en positiv måte fremmer og påvirker arbeidet for bedre helse, miljø og sikkerhet.

Kommunalbankens kontorlokaler inngår i en større miljøenhet hvor oppvarming og ventilasjon styres sentralt i bygget. Det ytre miljø forurenses ikke. Gjennom utlånsvirksomheten påvirker banken indirekte det ytre miljø positivt ved å gi lån til miljøtiltak i kommunene.

LIKESTILLING I VIRKSOMHETEN

Av totalt 33 ansatte i Kommunalbanken, var 17 kvinner ved utgangen av 2003. Fire kvinner og en mann har redusert arbeidstid.

Styret består av syv personer, hvorav tre er kvinner. Styreleder er kvinne. Bankens toppledelse består av tre menn, mens mellomledersjiktet består av fem kvinner og tre menn.

Kommunalbanken tilstreber gjennom sin lønnspolitikk å legge forholdene til rette for at lønnsbildet er uavhengig av om en stilling fylles av en mann eller en kvinne. I 2003 lå gjennomsnittslønnen for de kvinnelige mellomledere 4,2 prosent under gjennomsnittslønnen for mellomledere totalt, eller 11,2 prosent under gjennomsnittslønnen for mannlige mellomledere.

Banken har et eget lekerom tilgjengelig for ansattes barn.

IT

Hovedfokus for bankens IT-virksomhet i 2003 har vært kjøp og utvikling av nytt utlånsystem. Avtalen muliggjør salgsinntekter dersom systemet blir solgt til andre finansieringsforetak. Systemet vil bli satt i drift i løpet av 2004. Mye ressurser har dessuten vært avsatt for å få bankens nye finanssystem bedre integrert med regnskapssystemet. De viktigste spørsmålene i forhold til det nye finanssystemet synes løst mot slutten av året.

Samarbeidet med Kommuninvest i Sverige AB om det felleseide IT-selskapet Administrative Solutions AB er styrket. Andre samarbeidstiltak er også blitt vurdert, blant annet IT-samarbeid med den finske og danske kommunalbanken.

DISPONERING AV OVERSKUDD

Styret foreslår at overskuddet på 87,156 millioner kroner disponeres på følgende måte: 40,500 millioner kroner avsettes til utbetaling av utbytte, jfr. Regjeringens utbytteforslag i statsbudsjettet for 2004, mens 46,656 millioner kroner overføres til annen egenkapital. Kommunalbanken har etter denne disponering 163,767 millioner kroner i fri egenkapital tilgjengelig.

FREMTIDIG UTVIKLING

De mellomlange rentene i rentemarkedet indikerer at rentene vil bli liggende på de nåværende svært lave nivåene i de 2-3 nærmeste årene. Erfaringene fra andre land viser at det offentlige i stor grad benytter seg av lave rentenivåer og generelt sett lave byggekostnader til å gjennomføre større infrastrukturtiltak. Styret venter at kommunenes låneetterspørsel fortsatt vil være økende fremover.

Styret har budsjettet med et lavere overskudd i 2004 fordi de lavere markedsrentene gir en lavere direkteavkastning ved plassering av bankens egenkapital. I en finansinstitusjon som Kommunalbanken kommer et ikke uvesentlig bidrag til rentenettoen fra egenkapitalens avkastning. Det reduserte bidraget fra avkastningen av egenkapitalen reflekteres i tilsvarende lavere avkastningsforventninger. Bankens lånemarginer påvirkes i mindre grad av rentenivået.

Det er rimelig å forvente at konkurransen mellom hovedaktørene i markedet for kommunelån, de store forretnings- og sparebankene gjennom deres felles eide selskap Eksportfinans og Kommunalbanken, vil fortsette de nærmeste årene. I perioder har sertifikat- og obligasjonsmarkedet kunnet tilby kommunene attraktive betingelser. Faktisk har det vist seg at det meste av nye lån og refinansieringer ender opp hos en av hovedaktørene. Utenlandske långivere vurderer også tidvis å komme inn på det norske markedet. Disse har imidlertid hittil ansett marginnivået som for lavt. Dette er en god indikasjon på at konkurransen er sterk.

Med Kommunalbanken har det offentlige et redskap som sikrer konkurransen i markedet og billige lån til kommunene.

Oslo, 31. desember 2003

9. mars 2004

I styret for Kommunalbanken AS

Else Bugge Fougner
Styrets leder

Per N. Hagen
Styrets nestleder

Unni Skaar Jahren
Styremedlem

Bjørn Kristoffersen
Styremedlem

Annette Nielsen
Styremedlem

Olav Rune Øverland
Styremedlem

Petter Skouen
Adm. direktør

MED KOMMUNALBANKEN HAR DET OFFENTLIGE EN AKTØR SOM BIDRAR TIL AT DET ER

KONKURRANSE OM ALLE LÅN TIL KOMMUNENE

ANALYTISK TALLMATERIALE

<i>Beløp i hele tusen kroner</i>	2003	2002	2001	2000	Proforma 1999
Utlån i valuta	0	0	0	0	0
Utlån i kontrakter	52 765 568	45 594 250	42 412 893	36 776 413	30 004 821
Utlån i grunnkjøpsobligasjoner	0	0	138	327	1 170
Sum utlån 31.12.	52 765 568	45 594 250	42 413 031	36 776 740	30 005 991
UTLÅN					
Årets bevilgning	15 278 880	16 402 089	10 304 729	10 102 850	6 265 463
Uavregnede bevilgninger	2 504 933	1 012 924	654 621	1 303 917	1 886 440
Årets utbetalinger	13 652 656	16 021 644	10 743 630	10 557 385	5 997 275
Avdrag på utlån	6 533 944	12 856 754	5 117 243	3 815 302	2 813 933
INNLÅN					
Innlån i valuta	47 174 823	31 184 794	25 403 187	12 698 875	0
Innenlandske obligasjonslån	19 637 440	25 230 300	25 957 577	28 680 193	28 566 068
Innenlandske sertifikatlån	0	30 000	45 000	585 333	3 764 520
Lån fra staten	0	0	138	372	1 171
NØKKELTALL					
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	66 248 760	58 187 432	50 217 157	38 588 488	34 765 439
Egenkapitalrentabilitet før skatt	15,56 %	15,33 %	13,49 %	11,08 %	18,55 %
Utbytte	40 500	38 500	36 500	20 750	19 000
Kapitaldekning	11,75 %	12,14 %	11,46 %	13,74 %	8,90 %
I % AV GJENNOMSN. FORVALT.KAPITAL					
Renter og provisjonsinntekter	4,56	5,66	6,64	6,24	6,09
- Renter og innlånskostnader	4,27	5,35	6,32	5,87	5,72
= Netto renter og provisjonsinntekter	0,29	0,31	0,32	0,37	0,37
- Garantiprovisjon	0,04	0,05	0,06	0,08	0,08
+ Netto kursgevinst/tap	0,00	0,01	0,00	0	0
+ Andre driftsinntekter	0,00	0,00	0,00	0	0
- Personalkostnader	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
- Andre driftskostnader	0,04	0,04	0,04	0,06	0,05
+ Ekstraordinær inntekt	0	0	0	0	0
= Driftsresultat	0,18	0,19	0,19	0,19	0,21
RESULTATANALYSE					
<i>(Beløp i millioner kroner)</i>					
Rente- og provisjonsinntekter	3 021,72	3 292,77	3 334,31	2 406,80	2 118,90
- Rente- og innlånskostnader	2 828,96	3 111,30	3 171,89	2 264,90	1 988,20
= Netto rente og provisjonsinntekter	192,8	181,5	162,4	141,9	130,7
- Garantiprovisjon og kostnader fra banktjenester	23,7	28,8	32,3	28,8	27,9
+ Netto kursgevinst/tap	0,6	4,2	2,1	-0,5	0,9
+ Øvrige driftsinntekter	0,5	0,5	0,4	0,8	1,3
- Personalkostnader	25,7	21,9	18,9	17,1	15,1
- Andre driftskostnader	23,2	22,6	18,6	21,8	17,5
+ Ekstraordinær inntekt	0	0	0	0	0
= Driftsresultat	121,2	112,9	95,1	74,5	72,4
Årsoverskudd	121,2	112,9	95,1	74,5	72,4

Produkter tilpasset kommunenes behov

Kommunalbankens produkter blir løpende tilpasset markedets behov. Banken tilbyr nå disse låneproduktene:

FLYTENDE RENTE

- Pt. rente: Følger utviklingen i de korte pengemarkedsrentene. Lån med p.t. rente kan utbetales etappevis etter behov, slik at de passer godt som for eksempel byggelån. Lånene kan kostnadsfritt konverteres til bankens øvrige renteprodukter.

- NIBOR-tilknytning: Den norske interbankrenten, NIBOR, er den mest brukte referanserenten i det norske markedet. NIBOR noteres daglig, slik at det er lett å følge med på renteutviklingen på lån med NIBOR-tilknytning. Renten på et NIBOR-lån kan reguleres hver 1. til 12. måned, avhengig av hvilken periode kunden velger. Lånene kan kostnadsfritt konverteres til bankens øvrige renteprodukter ved rentereguleringstidspunktet.

Kommunalbanken tilbyr også NIBOR-lån med rentetak og NIBOR-lån med både rentetak og rentegulv. Ved alternativet med rentetak oppnår låntageren både å kunne nyte godt av et rentefall og å sikre seg mot at renten overstiger et fastsatt nivå i en avtalt periode. Ved valg av både rentetak og rentegulv oppnås det samme bortsett fra at låntageren frasier seg en eventuell gevinst hvis rentenivået blir lavere enn rentegulvet. Til gjengjeld blir tilleggskostnaden for rentetaket lavere.

FAST RENTE

- Fast rente i en måned til 10 år: Renten holdes fast i en avtalt periode. Rentetilbudene varierer fra dag til dag avhengig av utviklingen i kapitalmarkedet. Ved rentereguleringstidspunktet kan lånet fornyes med en ny fastrenteperiode eller konverteres kostnadsfritt til ett av bankens øvrige renteprodukter. Lån med rentebinding fra en til 12 måneder gis som sertifikatlån.

- Forhåndsbinding av renten: Det kan inngås avtale om en fast rente i en ønsket periode regnet fra et tidspunkt frem i tid.

- Spesialtilpassede produkter: Kommunalbanken kan også tilby rentebytteavtaler og andre renteprodukter som er spesialtilpasset enkeltkunders ønsker.

VALUTALÅN

Kommunalbanken kan tilby finansiering i valuta. Valutalån kan eventuelt tas opp i en kurv av valutaer for å redusere risikoeksponeringen mot norske kroner. På grunn av risikoen ved valutalån er det svært begrenset interesse blant kommunene for slike lån.

TILPASSEDE LÅNEBETINGELSER

Kommunalbankens gunstige innlån gir gode rentebetingelser. Banken yter lån både til nyinvesteringer og refinansiering, og det gis lån til både fullfinansiering og delfinansiering av kommunenes prosjekter. Det kan også tas opp samlelån. I tillegg tilbys det fleksibel nedbetaling innenfor kommunelovens bestemmelser. Kommunalbankens lån er ikke belagt med gebyrer ved etablering, terminforfall eller innløsning.

RÅDGIVNING

Bankens finansrådgivere bistår med finansrådgivning, generell økonomisk rådgivning, rådgivning i rentevalg og rådgivning om for eksempel styring og sammensetning av låneporteføljer. Rådgivningen gis kostnadsfritt for kunden. I tillegg påtar banken seg betalte rådgivningsoppdrag i forbindelse med kommuners anskaffelse av nye hovedbankavtaler. Slike oppdrag kan omfatte hele anskaffelsesprosessen, fra kartlegging av nøkkeltall til endelig kontraktsutforming.

KOMMUNALBANKEN HAR I 2003 SETT DET SOM VIKTIG Å BIDRA MED FINANSIERING TIL
INTERKOMMUNALE OG ANDRE SELSKAPER SOM YTER TJENESTER INNEN OMSORGSSEKTOREN.

KOMMUNENE VELGER I ØKENDE OMFANG Å REFINANSIERE LÅN FRA ANDRE BANKER TIL
BEDRE BETINGELSER I KOMMUNALBANKEN.

RESULTATREGNSKAP

	Note	2003	2002
<i>(Beløp i hele 1 000 kroner)</i>			
Renter og lignende inntekter av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		34 926	60 417
Renter og lignende inntekter av utlån og fordringer på kunder		2 568 454	2 783 962
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende vedipapirer		417 938	448 197
Andre renteinntekter og lignende inntekter		404	197
Sum renteinntekter og lignende inntekter		3 021 722	3 292 773
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		34 681	20 692
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		2 746 567	3 048 751
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital		47 713	41 498
Andre rentekostnader og lignende kostnader		0	381
Sum rentekostnader og lignende kostnader		2 828 961	3 111 322
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		192 761	181 451
Utbytte og andre inntekter med variabel avkastning		1	1
Garantiprovisjon til staten og andre finansinstitusjoner	19	15 036	20 594
Andre gebyrer og provisjonskostnader		8 671	8 179
Sum provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester		23 707	28 773
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		4 999	1 000
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater		-4 358	3 175
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler		641	4 175
Andre driftsinntekter		475	506
Lønn	1	19 339	16 667
Pensjoner	2	2 327	1 766
Sosiale kostnader		4 065	3 453
Administrasjonskostnader		10 371	11 618
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		36 102	33 504
Avskrivninger mv. av varige driftsmidler	8	1 788	2 083
Driftskostnader faste eiendommer	3	5 289	5 019
Andre driftskostnader		5 755	3 846
Sum andre driftskostnader		11 044	8 865
Resultat før skattekostnad		121 237	112 908
Skatt på ordinært resultat	9	34 081	31 750
Resultat for regnskapsperioden		87 156	81 158
Utbytte		40 500	38 500
Overført til annen egenkapital	22	46 656	42 658
Sum overføringer og disponeringer		87 156	81 158

BALANSE

	Note	31.12.03	31.12.02
<i>(Beløp i hele 1 000 kroner)</i>			
EIENDELER			
Kontanter og fordringer på sentralbanker		2	2
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		0	42 479
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		300 000	345 101
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	4	300 000	387 580
Nedbetalingslån	5	52 765 568	45 594 250
Andre utlån	1	1 314 276	228 751
Sum netto utlån og fordringer på kunder		54 079 844	45 823 001
Sertifikater og obligasjoner, utstedt av det offentlige		639 037	4 171
Sertifikater og obligasjoner, utstedt av andre		14 160 520	14 112 787
Sum sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer med fast avkastning	6	14 799 557	14 116 958
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	7	553	554
Immaterielle eiendeler, utsatt skattefordel	9	2 210	0
Varige driftsmidler	8	9 372	3 240
Finansielle derivater		1 922 571	0
Andre eiendeler		772	2 679
Opptjente ikke mottatte inntekter		378 692	664 160
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		2 519	3 255
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		381 211	667 415
Sum eiendeler	13, 17	71 496 092	61 001 429

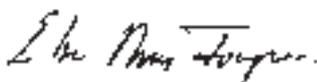
BALANSE

GJELD OG EGENKAPITAL	Note	31.12.03	31.12.02
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid		869	0
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		1 890 225	1 154 665
<u>Sum gjeld til kredittinstitusjoner</u>		<u>1 891 094</u>	<u>1 154 665</u>
Obligasjonsgjeld	10	66 812 263	56 445 094
Finansielle derivater		0	1 032 903
Margintrekk og annen mellomregning med kunder		20 141	21 400
Annen gjeld	11	85 554	67 024
<u>Sum annen gjeld</u>		<u>105 695</u>	<u>1 121 327</u>
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		714 141	594 742
Pensjonsforpliktelser	2	0	0
Ansvarlig lånekapital	12, 21	1 001 619	771 172
Fondsobligasjoner		145 303	135 108
<u>Sum gjeld</u>		<u>70 670 115</u>	<u>60 222 108</u>
Aksjekapital		660 000	660 000
Annen egenkapital		165 977	119 321
<u>Sum egenkapital</u>	21, 22	<u>825 977</u>	<u>779 321</u>
<u>Sum gjeld og egenkapital</u>	13, 17	<u>71 496 092</u>	<u>61 001 429</u>

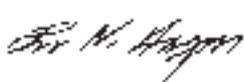
Oslo, 31. desember 2003

9. mars 2004

I styret for Kommunalbanken

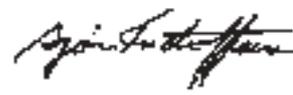
Else Bugge Fougner
Styretleder

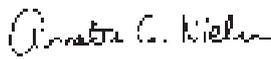
Per N. Hagen
Styrets nestleder

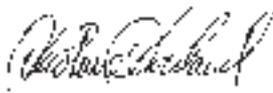
Unni Skaar Jahren
Styremedlem

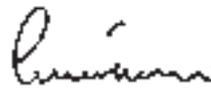
Bjørn Kristoffersen
Styremedlem

Annette Nielsen
Styremedlem

Olav Rune Øverland
Styremedlem

Petter Skouen
Adm. direktør

KONTANTSTRØMANALYSE

(Beløp i hele 1000 kroner)	2003	2002
Renteinnbetalinger	2 707 030	2 850 585
Renteutbetalinger	2 585 855	2 755 630
Andre innbetalinger	1 117	4 681
Driftsutbetalinger	62 183	61 724
Netto kontantstrøm fra driften	60 109	37 912
Økning utlån	8 256 843	3 181 220
Økning andre fordringer	2 667 362	147 253
Økning kortsiktige verdipapirer	682 598	2 264 058
Økning plasseringer i kredittinstitusjoner	-87 580	43 323
Netto kontantstrøm fra løpende finansiell virksomhet	11 519 223	5 635 854
Økning andre anleggsmidler	8 086	1 102
Netto kontantstrøm fra investeringer	8 086	1 102
Økning (- reduksjon) lån, utstedelse av verdipapirer	11 103 597	5 371 632
Økning (- reduksjon) øvrig gjeld	363 603	227 413
Netto kontantstrøm fra langsiktig finansieringsvirksomhet	11 467 200	5 599 045
Netto endring i likvider	0	0
Likviditetsbeholdning 01.01.03	2	2
Likviditetsbeholdning 31.12.03	2	2

EN UTLÅNSVEKST PÅ OVER 18 PROSENT I 2003 VISER AT KOMMUNALBANKENS LÅNE-
PRODUKTER OG RENTEBETINGELSER ER KONKURRANSEDYKTIGE.

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven, Forskrift om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike og Norsk God Regnskapsskikk.

Alle noter presenteres i hele 1 000 kr som også samsvarer med tallene i resultatregnskapet og balansen.

VERDIPAPIRER

Bankens beholdning i rentebærende verdipapirer inngår i sikringsporteføljen eller handelsporteføljen. For sikringsporteføljen periodiseres differansen mellom kostpris og pålydende (over- eller underkurs) over restløpetiden. Handelsporteføljen vurderes til virkelig verdi. Beholdningen av egne obligasjoner som inngår i den ordinære bankvirksomheten nettoføres mot obligasjonsgjeld i balansen.

Aksjer klassifisert som langsiktige investeringer vurderes til anskaffelseskost.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle instrumenter omfatter omsettelige finansielle eiendeler og gjeldsposter samt finansielle derivater.

Finansielle instrumenter på balansen omfatter i Kommunalbankens tilfelle i all hovedsak obligasjoner og sertifikater. Finansielle derivater er avtaler som inngås med finansinstitusjoner for å fastsette finansielle verdier i form av rentevilkår og valutakurser for bestemte perioder. Kommunalbanken har tillatelse til å inngå følgende avtaler: valutaterminkontrakter, rente- og valutabytteavtaler (swapper), renteopsjoner, aksjeopsjoner, avtale om fastsettelse av fremtidige rentebetingelser (FRA'er), børsnoterte renteterminkontrakter (Financial Futures).

Det gjøres et skille i den regnskapsmessige behandlingen mellom kjøp og salg av finansielle instrumenter som inngår i bankens handelsportefølje, og transaksjoner som fore-

tas som ledd i styringen av den ordinære virksomheten. Enhver transaksjon klassifiseres på inngåelsestidspunktet som en del av handelsporteføljen eller bankvirksomheten, avhengig av formålet med den enkelte transaksjon.

Handelsporteføljen består av omsettelige verdipapirer samt rentederivater, og vurderes til markedsverdi. Både derivat og innlån er vurdert til markedsverdi. Banken benytter verdipapirer og derivater til sikring av sin renteposisjon. Et finansielt instrument klassifiseres som en sikringskontrakt når følgende krav er oppfylt:

- Transaksjonen må kunne identifiseres og være egnet som sikringsforretning på transaksjonstidspunktet.
- Posten som skal sikres må innebære en valuta- eller renterisiko.
- Det må være høy grad av korrelasjon mellom verdiene av den posten som skal sikres og sikringstransaksjonen.

Gevinster og tap på finansielle derivater som inngår i bankvirksomheten periodiseres i samsvar med tilknyttede balanseposter.

Salgs- og gjenkjøpsavtaler for obligasjoner (Repos) behandles ikke som obligasjonsomsetning, men motverdien blir betraktet som en fordring eller gjeld. Inntekter og kostnader ved repos føres som henholdsvis renteinntekter og rentekostnader.

OVER- OG UNDERKURS PÅ UTSTEDTE OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER

Utstedte obligasjoner og sertifikater er oppført i balansen til pålydende verdi med tillegg av overkurs og fradrag for underkurs.

Overkurs inntektsføres og underkurs kostnadsføres planmessig som en justering av løpende rentekostnader frem til sertifikatets/obligasjonens forfall, eventuelt frem til

første innløsningsrett for obligasjonseier eller første rentereguleringstidspunkt.

Overkurs eller underkurs ved kjøp og salg av statsobligasjoner og statssertifikater, klassifisert som en del av bankvirksomheten, periodiseres på tilsvarende måte.

Ved tilbakekjøp av egne obligasjoner blir tap og gevinst resultatført på tidspunkt for tilbakekjøp.

UTLÅN - TAPSAVSETNINGER

Bankens utlån er vurdert til nominelle verdier. Alle utlån er gitt til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og til andre selskaper garantert av kommuner. Banken har ingen beholdning av misligholdte og tapsutsatte engasjementer. Av den grunn er det ikke foretatt spesifisert og uspesifiserte tapsavsetninger.

FORDRINGER OG GJELD I UTENLANDSK VALUTA

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta klassifiseres som pengeposter og er omregnet etter markedskurser på balanse dagen.

PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONS-FORPLIKTELSER

Banken har pensjonsordning for de ansatte. Pensjonsordningen behandles regnskapsmessig i henhold til NRS for pensjonskostnader. I henhold til denne standarden skal bankens pensjonsordning behandles som en ytelsesplan. Tradisjonell opptjeningsprofil og forventet sluttlønn er lagt til grunn som opptjeningsgrunnlag.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i "lønn og lønnsavhengige kostnader" og består av summen av periodens opptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og forventet avkastning på pensjonsmidlene. Pensjonsmidler er differansen mellom virkelig verdi av pensjonsmidlene og nåverdien av de beregnede pensjonsforpliktelser, og føres som langsiktig eiendel/gjeld i balansen.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte ordinære avskrivninger. Ved verdifall som antas å ikke være forbigående blir det foretatt nedskrivning til antatt virkelig verdi.

Ordinære avskrivninger, basert på kostpris, er beregnet lineært over driftsmidlenes antatte økonomiske levetid. Det er benyttet følgende avskrivningssatser :

- Kontormaskiner : 25 %
- EDB- utstyr : 33,3 %
- Inventar : 20 %
- Biler: 20 %

SKATTEKOSTNAD

Skatter kostnadsføres når de påløper, det vil si at skattekostnaden er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Det korrigeres for midlertidige og permanente forskjeller før årets skattegrunnlag for betalbar skatt fremkommer. Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Ved beregning benyttes nominell skattesats. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller innenfor samme tidsintervall vurderes mot hverandre. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets skattepliktige resultat) og endring i netto utsatt skatt.

TIDSAVGRENSNINGER

Inntekter resultatføres når de opptjenes. Kostnader sammenstilles med inntektene, slik at kostnader resultatføres i samme regnskapsperiode som tilhørende inntekter.

PERIODISERING AV RENTER OG GEBYRER

Renter og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter - hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader.

SAMMENLIGNINGSTALL

Banken har med virkning fra 1. januar 2003 foretatt enkelte endringer knyttet til prinsipper for klassifisering av resultat og balansekonti.

Sammenligningstallene i resultat og balanse er omarbeidet i henhold til de nye prinsippene.

Sammenligningstall i kontantstrømanalysen er ikke omarbeidet. Tallene er derfor ikke sammenlignbare.

NOTE 1

LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE

(Beløp i 1000 kroner)

	2003	2002
Lønn og annen godtgjørelse	19 339	16 667
Herav lønn, godtgjørelse og bonus til adm.direktør	1 443	1 153
Herav honorar til styret	465	450
Herav honorar til kontrollkomitéen	90	90
Herav honorar til representantskapet	51	49
Herav resultatbonus til ansatte og adm.direktør	988	-

Administrerende direktør er styremedlem i henhold til finansieringsvirksomhetsloven, men tilkommer ikke styrehonorar. Han har en etterlønsavtale utover oppsigelsestiden tilsvarende ett års kontantlønn. Stillingen har pensjonsalder ved fylte 65 år. Pensjonsordningen for administrerende direktør er lik med øvrige ansatte med ytelsesnivå på 66 prosent. Kommunalbanken har også en pensjonsordning for lønn over 12 G.

Bankens styre vedtok i 2003 en incentivordning for de ansatte forutsatt at nærmere vedtatte resultatmål oppnås. Ordningen gjelder fra og med regnskapsåret 2002 og kom første gang til utbetaling i 2003.

LÅN TIL ANSATTE

(Beløp i hele 1 000 kroner)

	Saldo pr. 31.12.03	Saldo pr. 31.12.02
Kortsiktige personallån	451	563
Herav lån til adm. direktør	0	37
Boliglån	15 449	14 901
Herav boliglån til adm. direktør	1 235	1 287
Totale lån til ansatte	15 900	15 464
Rentesubsidier i perioden	177	94

Rentesubsidiene er regnet som differansen mellom lånerenten og rentesatsen som gir grunnlag for fordelsbeskatning. Boliglånene er subsidiert ved at de ansatte får fastsatt boligrenten til en prosent lavere enn bankens innlånsrente. Sikkerheten for lånene blir godkjent av kontrollkomitéen.

Honorar for revisjon av årsregnskapet	375
Honorar for annen finansiell revisjon	167
Sum revisjonshonorar	542

Honorar for andre tjenester og bistand 90

Alle beløp vedrørende revisjonshonorar er eksklusiv merverdiavgift

NOTE 2

PENSJONSKOSTNADER OG -FORPLIKTELSE

(Beløp i hele 1 000 kroner)

Kommunalbankens pensjonsansvar er dekket gjennom pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og omfatter tariffestede ytelser som gjelder for blant annet kommunale og fylkeskommunale foretak. Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser. Banken har pensjonsordning som omfatter alle ansatte som var 33 ved utgangen av 2003. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom KLP.

I tillegg har banken en ordning knyttet til AFP. Denne er usikret og dekkes over selskapets drift. AFP etter 65 år er dekket med samme tilskudd i prosent av pensjonsgrunnlaget for alle arbeidsgivere uavhengig av arbeidsgiverorganisasjon. Ordningen er medtatt i beregningen av pensjonsforpliktelsene.

Kommunalbanken har også en pensjonsordning for lønn over 12 G. Oversikten nedenfor viser en kolonne for kollektiv ordning og en kolonne for lønn over 12 G.

Kollektiv ordning		Lønn over 12 G	
Pensjonskostnader			
2002	2003		2003
1 729	1 848	Årets opptjente pensjonsrettigheter	287
179	263	Rentekostnad på opptjente pensjonsrettigheter	54
1 908	2 111	Brutto pensjonskostnad	341
- 145	- 186	Forventet avkastning	0
0	60	Resultatført estimatendring(-avvik)	0
1 766	1 985	Netto pensjonskostnad	341
Overfinansiert pensjonsforpliktelse		Pensjonsforpliktelse	
2 718	4 315	Brutto påløpt forpliktelse	895
3 501	3 640	Pensjonsmidler	861
- 783	674	Netto forpliktelse	34
0	- 1 061	Ikke resultatført estimatendring/-avvik	0
- 783	- 386	Balanseført netto forpliktelse	34

Økonomiske forutsetninger:

Årlig avkastning	7,0%
Diskonteringsrente	6,5%
Årlig lønnsvekst	4,0%
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	4,0%

Kommunalbanken var frem til 31.12.2000 medlem i Statens Pensjonskasse, da banken overførte sin kollektive pensjonsordning og meldte alle ansatte inn i pensjonsordning hos KLP. Pensjonsforpliktelsen fra SPK er pr. 31.12.2003 ikke balanseført. Sist innhentede aktuarberegninger fra SPK viser en netto pensjonsforpliktelse på kroner 318 og netto pensjonskostnad var beregnet til kroner 541.

NOTE 3

ANDRE DRIFTSKOSTNADER

(Beløp i hele 1 000 kroner)

Kommunalbanken har kontorlokaler i Munkedamsveien 45, Vika Atrium i Oslo. Bygningskomplekset eies av Olav Thon Eiendomsselskap ASA og Kommunalbanken har inngått en leieavtale for 1 378 kvadratmeter. Leieavtalen løper fast og uoppsigelig frem til 31.08.2009. Husleien inklusive fellesutgifter for år 2003 var kroner 3 864 mot kroner 3 795 for 2002. Leien kan av utleier reguleres hvert år overensstemmende og proporsjonalt med endringene i Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks 15.10. hvert år.

NOTE 4

UTLÅN TIL KREDITTINSTITUSJONER

(Beløp i hele 1 000 kroner)

	2003	2002
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	42 479
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	300 000	345 101
Sum innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner	300 000	387 580

Det er plassert kroner 1 999 på egen skattetrekkkonto.

NOTE 5

UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

(Beløp i hele 1 000 kroner)

Utlån til kunder forfaller slik:

Tid til forfall	Inntil 3 mnd.	3 mnd. - 1 år	1 år - 5 år	Over 5 år	Totalt
Lån til p.t. rente	533 316	973 359	6 202 049	18 268 682	25 977 405
Lån til fast rente	3 937 782	1 998 107	5 414 996	15 437 277	26 788 163
Totalt	4 471 098	2 971 466	11 617 045	33 705 959	52 765 568

UTLÅNENE FYLKESVIS FORDELT

	31.12.2003	31.12.2002
Østfold	3 622 707	2 910 704
Akershus	5 518 544	4 279 283
Oslo	695 930	563 695
Hedmark	2 158 689	2 206 363
Oppland	1 644 081	1 305 276
Buskerud	2 614 478	2 140 076
Vestfold	2 718 779	2 033 482
Telemark	1 920 507	1 796 691
Aust-Agder	1 398 666	1 003 057
Vest-Agder	2 068 153	1 850 852
Rogaland	4 240 092	3 665 626
Hordaland	4 740 167	4 001 062
Sogn og Fjordane	2 406 005	2 248 333
Møre og Romsdal	3 352 232	2 764 686
Sør-Trøndelag	4 200 923	3 679 889
Nord-Trøndelag	2 918 948	2 716 468
Nordland	3 981 419	3 706 075
Troms	2 447 010	1 725 634
Finnmark	1 432 504	1 225 749
	54 079 844	45 823 001

NOTE 6

PLASSERINGER I SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

(Beløp i hele 1 000 kroner)

2003	Bokført verdi	Ansk. kost	Virkelig verdi	Gj.snitt eff. rente	Børsnotert verdi
Statsgaranterte obligasjoner (vektet 0 %)	639 099	637 305	631 358	3,35	639 099
Stats- og statsgaranterte sertifikater utland (vektet 0 %)	429 457	428 487	429 250	3,99	429 457
Statsgaranterte obligasjoner utland (vektet 0 %)	2 013 141	2 035 218	2 027 550	4,52	2 013 141
Sertifikater utstedt av fin. institusjoner (vektet 20%)	2 764 118	2 759 005	2 767 491	2,71	2 211 694
Sertifikater utstedt av fin.institusjoner utland (vektet 20 %)	8 953 742	8 977 621	8 982 614	2,61	7 084 772
Sum	14 799 557	14 837 636	14 838 263		

2002	Bokført verdi	Ansk. kost	Virkelig verdi	Gj.snitt eff. rente	Børsnotert verdi
Statsgaranterte obligasjoner (vektet 0 %)	10 372	10 465	10 000	5,50	10 372
Stats- og statsgaranterte sertifikater utland (vektet 0 %)	1 042 142	1 019 082	1 065 774	5,33	1 042 142
Statsgaranterte obligasjoner utland (vektet 0 %)	2 981 889	2 978 158	2 981 722	1,74	2 981 889
Sertifikater utstedt av fin. institusjoner (vektet 20%)	2 786 283	2 782 129	2 797 815	5,55	2 229 026
Sertifikater utstedt av fin.institusjoner- utland (vektet 20 %)	7 296 272	7 283 578	7 340 519	3,58	5 837 042
Sum	14 116 958	14 073 412	14 195 830		

Bankens beholdning i rentebærende verdipapirer inngår i sikringsporteføljen.

Differansen mellom kostpris og pålydende (over- eller underkurs) periodiseres over restløpetiden.

Gjennomsnittlig rentesats er beregnet på vektet effektiv rente pr. 31.12.03

Herav salgs- og gjenkjøpsavtaler	Bokført verdi	Ansk. kost	Virkelig verdi
Salgs- og gjenkjøpsavtaler i norske kroner	414 330 411	412 440 000	412 219 512

Handelsportefølje:

Valuta	2003		2002	
	Markedsverdi	Bokført verdi	Markedsverdi	Bokført verdi
USD	2 536 286	2 530 167	2 411 709	2 411 709
EUR	2 426 896	2 427 717	787 682	787 682
SEK	78 297	77 586	0	0
DKK	67 895	67 839	0	0
NOK	8 164 759	8 173 596	1 566 171	1 566 171
Sum	13 274 133	13 276 905	4 765 562	4 765 562

Handelsporteføljen inneholder omsettelige gjeldsbrev.

NOTE 7

AKSJER

Aksjeporteføljen består av:

1 000 aksjer i Norsk Vekst ASA med en kostpris på kroner 99 pr. aksje. Aksjens pålydende er kroner 10.
Selskapets totale aksjekapital er på kroner 85 185 180. Aksjene er bokført til kostpris. Markedsverdien er kroner 27,90 pr. aksje.

1 000 aksjer i Norsk Vekst Forvaltning ASA med en kostpris på kroner 0 pr. aksje. Aksjens pålydende er kroner 0,15.
Selskapets totale aksjekapital er på kroner 1 000 000. Aksjene er bokført til kostpris. Markedsverdien er kroner 4,51 pr. aksje.

500 aksjer i Administrative Solutions NLGFA AB med en kostpris på kroner 907,30 pr. aksje. Aksjens pålydende er SEK 1 000.
Selskapets totale aksjekapital er på SEK 1 000 000. Aksjene er bokført til kostpris.

NOTE 8

MASKINER, INVENTAR O.L. (Beløp i hele 1 000 kroner)

	Kontormaskiner (4 år)	EDB-utstyr (3 år)	Møbler (5 år)	Biler (5 år)	Kunst ikke avskr	Sum
(Avskrivningstid, lineær)						
Anskaffelseskost pr. 01.01.03	562	6 232	3 264	400	192	10 650
Tilgang 2003 til kostpris	24	7 288	200	414	160	8 086
Avgang 2003 til kostpris/utrangert				-400		-400
Kostpris pr. 31.12.03	586	13 520	3 464	414	352	18 336
Akk. avskrivninger pr. 01.01.03	362	4 830	2 005	213		7 410
Årets avskrivninger	121	921	664	82		1 788
Avgang 2003 til kostpris/utrangert				-234		-234
Akk. avskr. pr. 31.12.03	483	5 751	2 669	61		8 964
Bokført verdi pr. 31.12.03	103	7 769	795	353	352	9 372

Skattemessig verdi på anleggsmidlene er kroner 4 197 og det påhviler dermed en negativ midlertidig forskjell på kroner 1 241 pr. 31.12.03.

NOTE 9

SKATT (Beløp i hele 1 000 kroner)

PERIODENS SKATTEKOSTNAD FORDELER SEG PÅ:	2003	2002
Betalbar skatt	36 431	24 730
Endring i utsatt skatt	-2 350	7 020
Sum skattekostnad	34 081	31 750
BETALBAR SKATT I BALANSEN FREMKOMMER SLIK:		
Betalbar skatt på årets resultat	36 431	24 730
Betalbar skatt på poster korrigert direkte mot egenkapitalen	5 331	-
Sum betalbar skatt	41 762	24 730
BEREGNING AV PERIODENS SKATTEGRUNNLAG:		
Resultat før skattekostnad	121 237	112 908
Permanente forskjeller	480	485
Endring i midlertidige forskjeller	8 395	-25 072
Andre reguleringer	-	-
Periodens skattegrunnlag	130 113	88 322

OVERSIKT OVER MIDLERTIDIGE FORSKJELLER:	31.12.03	31.12.02
Anleggsmidler	-1 241	-1 499
Sikringsinstrumenter	-7 005	1 218
Pensjoner	352	783
Sum	-7 894	502
28 % utsatt skatt/utsatt skattefordel (-)	-2 210	140
FORKLARING TIL HVORFOR ÅRETS SKATTEKOSTNAD IKKE UTGJØR 28 % AV RESULTAT FØR SKATT:		
28 % skatt av resultat før skatt	33 946	31 614
Permanente forskjeller (28%)	135	136
Beregnet skattekostnad	34 081	31 750

NOTE 10

SPESIFIKASJON AV GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

(Beløp i hele 1 000 kroner)

	2003		2002	
		Gj.snittlig rente		Gj.snittlig rente
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	1 891 094	2,05	1 154 665	2,91
Obligasjonsgjeld i NOK	19 628 040	5,98	25 260 300	6,01
Obligasjonsgjeld i utenlandsk valuta	47 184 223	3,80	31 184 794	4,19
Sertifikater og obligasjonsgjeld	66 812 263		56 445 094	

Gjennomsnittlig rentesats er beregnet på vektet nominell rente pr. 31.12.03
Sertifikat- og obligasjonsgjeld fordelt på valuta fremgår av egen note. Se valutarisiko.

NOTE 11

ANNEN GJELD (Beløp i hele 1 000 kroner)

	2003	2002
Avsatt utbytte	40 500	38 500
Betalbar skatt	41 762	24 730
Annen gjeld	3 292	3 794
Annen gjeld	85 554	67 024

NOTE 12

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONSLÅN (Beløp i hele 1 000 kroner)

	2003	2002
Evigvarende ansvarlig lånekapital (EUR 45 mill, fastrente 6,95%)	378 361	360 900
Evigvarende ansvarlig lånekapital (NOK 180 mill, fastrente 5,19 %)	180 000	0
Ordinær ansvarlig lånekapital - forfall 2012 (EUR 20 mill, fastrente 6,29%) 1)	168 160	147 400
Ordinær ansvarlig lånekapital - forfall 2010 (EUR 40 mill, renten reguleres hver 3. mnd. gjeldende rente 2,519%)	336 321	321 680
Ordinær ansvarlig lånekapital - forfall 2012 (EUR 10 mill, renten reguleres hver 3. mnd. gjeldende rente 2,521%)	84 080	76 300
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	1 146 922	906 280

1) Fondsobligasjoner er et kapitalinstrument som er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital.

NOTE 13

FORFALLSSTRUKTUR PÅ RENTEFØLSOMME EIENDELER OG GJELD (Beløp i hele 1 000 kroner)

BELØP FORDELT PÅ RESTLØPETID

	Sum hovedstol	Inntil 1 mnd totalt	Herav valuta	1 - 3 mnd totalt	Herav valuta
EIENDELER:					
Innskudd i andre finansinstitusjoner	300 002	300 002	4 223		
Nedbetalingsutlån	52 765 568	914 388		2 720 999	
Verdipapirer	14 799 557	1 272 860	773 467	1 851 509	792 631
Andre kortsiktige utlån	1 314 276	469 060		700 799	
Finansielle derivater	1 922 571			88 084	88 084
Forskuddsbetalte kostnader	2 519	1 638		756	
Opptjente ikke mottatte inntekter	378 692	302 953	94 866	75 738	23 717
Øvrige eiendeler	12 906	2 595			
Sum	71 496 092	3 263 496		5 437 886	

GJELD:

Lån til kredittinstitusjoner	1 891 094				
Sertifikater og andre korte låneopptak	0				
Obligasjonsgjeld	66 812 263			1 714 869	51 540
Finansielle derivater	0				
Annen gjeld	105 695	8 871		83 170	
Påløpte kostnader og avsetninger	714 141	19 452		317 871	
Ansvarlig lånekapital	1 001 619				
Fondsobligasjoner	145 303				
Egenkapital	825 977				
Sum	71 496 092	28 323		2 115 909	
Netto likviditetseksponeering balanseposter	0	3 235 174		3 321 976	

BELØP FORDELT PÅ REGULERINGSTIDSPUNKT

	Sum hovedstol	Inntil 1 mnd totalt	Herav valuta	1 - 3 mnd totalt	Herav valuta
EIENDELER:					
Innskudd i andre finansinstitusjoner	300 002	300 002	4 223		
Nedbetalingsutlån	52 765 568	10 428 666		20 258 736	
Verdipapirer	14 799 557	4 998 235	4 045 583	6 383 530	4 594 362
Andre kortsiktige utlån	1 314 276	474 505		700 799	
Finansielle derivater	1 922 571	514 869	514 869	446 416	446 416
Forskuddsbetalte kostnader	2 519	1 638		756	
Opptjente ikke mottatte inntekter	378 692	302 953	94 866	75 738	23 717
Øvrige eiendeler	12 906	2 595			
Sum	71 496 092	17 023 463		27 865 975	

GJELD:

Lån til kredittinstitusjoner	1 891 094			1 891 094	
Sertifikater og andre korte låneopptak	0				
Obligasjonsgjeld	66 812 263	4 367 887	3 513 309	10 491 430	8 666 782
Finansielle derivater	0				
Annen gjeld	105 695	8 871		83 170	
Påløpte kostnader og avsetninger	714 141	19 452		317 871	
Ansvarlig lånekapital	1 001 619	336 321	336 321	84 080	84 080
Fondsobligasjoner	145 303				
Egenkapital	825 977				
Sum	71 496 092	4 732 531		12 867 645	
Netto renteeksponeering balanseposter	0	12 290 933		14 998 331	

Netto renteeksponeering finansielle derivater	0	-13 336 090		-11 563 032	
Samlet renteeksponeering	0	-1 045 157		3 435 299	

3-12 mnd totalt	Herav valuta	1-5 år totalt	Herav valuta	Over 5 år totalt	Herav valuta	Uten forfall	Herav valuta
1 192 477		2 474 140		45 463 564			
3 035 572	1 907 090	8 639 616	8 042 232				
121 139		203		23 076			
209 509	209 509	1 126 893	1 126 893	498 085	498 085		
126							
				939		9 372	
4 558 823		12 240 852		45 985 664		9 372	

		1 082 852		808 242			
2 596 654	1 346 772	31 785 675	16 862 959	30 715 066	28 922 952		
13 654				443 258	263 258	558 361	558 361
376 819				145 303	145 303		
						825 977	
2 987 126		32 868 527		32 111 869		1 384 338	
1 571 697		-20 627 675		13 873 795		-1 374 966	

3-12 mnd totalt	Herav valuta	1-5 år totalt	Herav valuta	Over 5 år totalt	Herav valuta	Uten forfall	Herav valuta
4 630 928		16 685 219		762 019			
959 245	641 827	2 458 548	2 233 648				
121 139		10 203		7 630			
410 451	410 451	359 307	359 307	191 528	191 528		
126							
				939		9 372	
6 121 888		19 513 277		962 116		9 372	

15 897 350	14 647 468	30 683 210	16 776 392	5 372 386	3 580 272		
13 654				401 218	401 218		
376 819		180 000		145 303	145 303		
						825 977	
16 287 822		30 863 210		5 918 908		825 977	
-10 165 934		-11 349 933		-4 956 791		-816 605	
10 631 451		9 306 741		4 960 929		0	
465 517		-2 043 192		4 138		-816 605	

NOTE 14

VOLUM I DE FORSKJELLIGE FINANSIELLE DERIVATER

Det er inngått rente- og valutabytteavtaler (swapper) som er bytte av valuta og rentebetingelser for et bestemt beløp for en fastsatt periode. Egenkapitalrelaterte kontrakter har underliggende i bestemte indekser basert på egenkapitalinstrumenter og FRAer fastsetter rentesats for et nominelt beløp for en fremtidig periode. Formålet med disse avtalene er sikring mot konkrete risikoelementer.

Avtalene knytter seg til bankens innlåns- og investeringsaktivitet, og omfatter ved utgangen av 2003:

Type avtale	Kjøpt	Solgt	Netto
Fremtidige renteavtaler (FRA)	923 000	660 000	263 000
Valutaterminer	3 663 720	-	3 663 720
Swapper	24 093 992	109 586 709	-85 492 717
herav renteswapper	20 804 764	38 015 581	-17 210 817
herav valutaswapper	3 289 228	70 012 658	-66 723 430
Herav egenkapitalrelaterte swapper		- 1,558,470	-1 558 470
Sum	28 680 711	110 246 709	-81 565 997

Markedsverdier finansielle derivater:

Type avtale	Brutto nominelt beløp	Pos. markedsverdier	Neg. markedsverdier
Fremtidig renteavtaler (FRA)	1 583 000	11 428	2 101
Valutaterminer	3 663 720	3 488	83 663
Swapper	133 680 700	6 289 718	4 762 560
herav renteswapper	58 820 344	2 653 269	1 701 079
herav valutaswapper	73 301 886	3 616 303	2 910 886
herav egenkapitalrelaterte swapper	1 558 470	20 147	150 595
Sum	138 927 420	6 304 634	4 848 324

Netting

Effekt av nettingavtaler 1)	-2 525 108
-----------------------------	------------

1) Omfatter kun kontrakter hvor det foreligger juridisk bindende avtaler med kundene om motregning.

NOTE 15

RENTERISIKO

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet. Renterisikoen er et resultat av at rentebindingstiden for bankens eiendeler og gjeld ikke er sammenfallende, samt at inn- og utbetalinger faller på forskjellige tidspunkt. Som et ledd i bankens styring av renterisiko på eiendeler og gjeld foretar banken aktivt kjøp og salg av verdipapirer utstedt av banker, statspapirer og inngåelse av derivatkontrakter, hovedsakelig FRA-kontrakter og renteswapper.

Banken har opprettholdt strategien med å tilpasse bankens innlånsaktivitet til bankens ulike typer utlån, hvilket har medført at bankens innlån og utlån har en tilnærmet lik rentebindingstid. Banken har delt opp utlån og innlån i ulike porteføljer. Styring av renterisikoen foregår ved at de ulike innlånsporteføljenes varighet (durasjon) matches mot varigheten på de ulike utlånsporteføljene. En porteføljes varighet er definert som den vektete varigheten av rentebindingstiden på det enkelte innlån/utlån som inngår i porteføljen. Vektene er markedsverdi av det enkelte innlån/utlån i forhold til markedsverdi for hele porteføljen. Videre er avdragsprofilen på våre utlån tilpasset avdragsprofilen på våre innlån.

I de porteføljene som er rentesensitive; investeringsporteføljen og fastrenteporteføljene, er grensen for maksimal eksponering ved en renteendring på en prosent satt til 12 millioner kroner totalt. Pr 31.12.2003 var totaleksponeringen 10,3 millioner kroner ved en prosent renteøkning og -10,3 millioner kroner ved en prosent rentefall. Pr 31.12.2002 var totaleksponeringen -5,4 millioner kroner ved en prosent renteøkning og 5,4 millioner kroner ved en prosent rentefall.

NOTE 16

MOTPARTSRISIKO VED FINANSIELLE INSTRUMENTER (Beløp i hele 1 000 kroner)

Motpartsrisiko er risikoen for at motparten ikke kan møte sine forpliktelser ved oppgjørstidspunkt for en avtale.

Kommunalbanken fører en meget restriktiv politikk ved inngåelse av avtaler der banken påtar seg motpartsrisiko. Banken har satt grense for maksimal eksponering mot hver motpart. Disse motpartene er kun solide norske finansinstitusjoner eller internasjonale finansinstitusjoner med minimum Aa3/AA-rating fra Moody's eller Standard & Poor's. Eksponeringen overvåkes kontinuerlig og rapporteres til bankens analysekomité hver uke og til styret hvert styremøte.

Enkelte avtaler er strukturert med sikte på å redusere Kommunalbankens motpartsrisiko. Dette er oppnådd gjennom å inngå nettingavtaler, å kreve sikkerhetsstillelse, forskuddsbetaling eller betaling i avdrag.

Kredittrisikoen kommer fra følgende instrumenter:

	2003	2002
Fremtidige renteavtaler (FRA)	11 427	5 866
Egenkapitalrelaterte kontrakter	20 146	0
Valutaterminer og valutawapper	3 616 644	2 504 193
Renteswapper	2 653 267	1 330 146

Markedsverdien er beregnet ut fra markedsverdimetoden (jfr. kapitaldekningsforskriftene). Ved beregningene har vi tatt hensyn til motpartene, slik at negativ kreditteksponering overfor en motpart ikke trekker ned summen. Verdien som fremkommer er ikke vektet, men alle eksponeringer har 20 prosent-vekter.

NOTE 17

VALUTARISIKO (Beløp i hele 1 000 kroner)

Tabellen nedenfor angir valutaposisjoner i henhold til definisjonene gitt av Norges Bank. Kommunalbanken har i sine finansielle retningslinjer bestemt at banken ikke skal ta netto valutaposisjoner. Alle valutatransaksjoner er sikringsforretninger.

EIENDELER	Totalt	Norske kroner	Utenlandsk valuta	herav USD	JPY
Kontanter og fordringer på sentralbanker	2	2	-	-	-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	300 000	295 785	4 215	359	-18
Utlån til og fordringer på kunder	54 079 844	54 079 844	-	-	-
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning	14 799 557	2 623 037	12 176 520	6 993 621	-
Aksjer	553	132	420	-	-
Varige driftsmidler	9 372	9 372	-	-	-
Andre eiendeler	1 925 553	1 925 553	-	-	-
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	381 211	262 629	118 582	54 280	-
Sum eiendeler	71 496 092	59 196 354	12 299 738	7 048 261	-18
GJELD OG EGENKAPITAL					
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 891 094	869	-1 890 224	-633 536	-
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	66 812 263	19 433 860	-47 378 404	-6 148 590	-23 299 722
Annen gjeld	105 695	105 695	-	-	-
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	714 141	382 323	-331 818	- 9 315	-2 090
Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	-	-	-	-	-
Ansvarlig lånekapital	1 001 619	185 685	-815 934	-	-
Fondsobligasjoner	145 303	-5 685	-150 988	-	-
Egenkapital	825 977	825 977	-	-	-
Sum gjeld og egenkapital	71 496 092	20 928 724	-50 567 368	-6 772 812	-23 301 812
Netto valutaeksponering på balanseposter			-38 267 631	275 449	-23 301 829
Netto valutaeksponering på finansielle derivater			36 172 277	-248 665	23 301 814
Netto valutaeksponering pr. 31.12.03			30 464	26 784	-15

EURO	CHF	DKK	GPB	SEK	HKD	AUD	NZD	CAD
-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 974	219	11	347	209	-	114	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 650 934	330 721	394 731	218 850	469 028	-	118 636	-	-
-	-	-	-	420	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 725	7 025	12 131	14 035	5 271	-	2 115	-	-
3 677 633	337 965	406 873	233 231	474 927	-	120 865	-	-
-1 256 688	-	-	-	-	-	-	-	-
-1 345 814	-6 988 892	-	-3 714 128	-	-184 710	-3 554 170	-1 084 297	-1 058 081
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-51 683	-43 414	-18 284	-53 020	-17 624	-	-171 578	-8 719	-25 279
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-815 934	-	-	-	-	-	-	-	-
-150 988	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-3 621 108	-7 032 306	-18 284	-3 767 147	-17 624	-184 710	-3 725 748	-1 093 016	-1 032 801
56 525	-6 694 341	388 588	-3 533 916	457 304	-184 710	-3 604 883	-1 093 016	-1 032 801
-54 615	6 694 588	-388 575	3 534 284	-456 143	184 710	3 604 879	1 093 016	1 032 801
1 910	247	14	368	1 161	-	-4	-	-

NOTE 18

KOMMUNALBANKENS REFINANSIERINGSRISIKO

Refinansieringsrisiko er risikoen for at banken ikke kan møte sine låneforfall på oppgjørstid av markedsmessige årsaker.

Banken søker å ha nok likviditet til å møte sine forpliktelser i god tid før store forfall slik at likviditetsrisikoen er begrenset. Videre sikrer banken seg lang finansiering med kort rentebinding ved å inngå rentebytteavtaler. Kredittkvaliteten til Kommunalbanken har meget høy anseelse. AAA fra Standard & Poor's og Aaa fra Moody's. Dermed er det lett å få tilgang til kapital både i gode og dårlige tider.

Kommunalbanken har ved utgangen av 2003 statsgarantert gjeld for 11,8 milliarder kroner, som i sin helhet ble tatt opp før omdannelsen til aksjeselskap. Tilsvarende beløp ved utgangen av 2002 var 17,5 milliarder kroner.

NOTE 19

GARANTIPROVISJON TIL STATEN

Stortinget har vedtatt at banken skal betale en garantiprovisjon på 0,10 % p.a. til staten av de statsgaranterte innlånene. Beløpet for 2003 er 13,6 millioner kroner og 18,9 millioner kroner for 2002.

NOTE 20

GARANTIANSVAR

Banken har stilt garanti for lån som kommuner har tatt opp til finansiering av skolebygg. Garantiene utgjør 346 000 kroner pr. 31. desember 2003. Garantiansvaret er redusert med 1 111 000 kroner i løpet av 2003.

NOTE 21

KAPITALDEKNING (Beløp i hele 1 000 kroner)

Tilleggs kapital kan ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapitalen. Bankens ansvarlige kapital oppfyller kravene til kapitaldekning. Bankens ansvarlige kapital består av følgende elementer:

	31.12.2003	31.12.2002
KJERNEKAPITAL:		
Aksjekapital	660 000	660 000
Øvrig egenkapital	165 977	119 321
Egenkapital	825 977	779 321
Fondsobligasjoner	145 303	135 108
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	-386	0
Balanseført utsatt skattefordel	-2 210	0
Sum kjernekapital	968 684	914 429
TILLEGGSKAPITAL:		
Ansvarlig lån	411 690	410 272
Evigvarende ansvarlig lånekapital	484 342	360 900
Sum tilleggskapital	896 032	771 172
Sum ansvarlig kapital	1 864 716	1 685 601

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL ER BOKFØRT TIL VIRKELIG VERDI.

Det risikoveide beregningsgrunnlaget er sammensatt som følger:

Risikovekt	2003		2002	
	Bokført	Vektet beløp	Bokført	Vektet beløp
0 %	3 090 755	0	4 034 405	0
20 %	52 135 672	10 427 134	46 493 715	9 298 743
50 %	15 896	7 948	15 461	7 731
100 %	2 976 862	2 976 862	2 563 311	2 563 311
Poster som inngår i handelsporteføljen	6 951 443	756 277	4 765 562	395 325
Omsettelige gjeldsbrev som inngår i handelsporteføljen	6 325 464	504 184	3 128 975	312 692
Poster utenom balansen som ikke inngår i handelsporteføljen		1 199 257		1 303 149
Sum risikovektet balanse		15 871 662	13 880 951	13 880 951
Kapitaldekning		11,75		12,14

NOTE 22

EGENKAPITAL (Beløp i hele 1 000 kroner)

	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
KORRIGERING AV SAMMENLIGNINGSTALL			
Egenkapital 31.12.02	660 000	105 612	765 612
Netto feil i tidligere årsregnskap		13 709	13 709
Egenkapital 01.01.03	660 000	119 321	779 321
ÅRETS ENDRING AV EGENKAPITAL			
Resultat for regnskapsperioden		87 156	87 156
Utbytte		-40 500	-40 500
Egenkapital 31.12.03	660 000	165 977	825 977

Staten eier 80 prosent av aksjene og KLP eier 20 prosent. Pålydende pr. aksje er 1 000 kroner og antall aksjer er 660 000.

Feil i tidligere årsregnskap har sammenheng med overgang til nytt datasystem siste kvartal 2001 hvor det i ettertid ble avdekket at regnskapet er belastet dobbelt for periodisert over-/underkurs for enkelte strukturerte nullkupong innlån. Feil i tidligere årsregnskap er ført direkte mot egenkapitalen. Sammenligningstall i resultat og balanse er endret.

Til generalforsamlingen i Kommunalbanken AS

■ Statsautoriserte revisorer

Ernst & Young AS
Oslo Atrium
Postboks 20
N 0051 Oslo

■ Foretaksregister:

NO 976 189 187 ANA
Tel. +47 24 00 24 00
Fax. +47 24 00 24 01
www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til representantskapet og generalforsamlingen i
Kommunalbanken AS

Revisjonsberetning for 2003

Vi har revidert årsregnskapet for Kommunalbanken AS for regnskapsåret 2003, som viser et overskudd på kr 87 156 000. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og notisopplysninger. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets økonomiske stilling 31. desember 2003 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiklig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 9. mars 2004

ERNST & YOUNG AS

Tor Steinfeld-Foss
statsautorisert revisor

■ Besøksadresse:
Oslo Atrium
Christian Frederiks plass 6
0154 Oslo

■ Annetsted: Bergen, Bæ, Drammen, Furuådg, Fredrikstad, Holmenstrand,
Horten, Hønefoss, Kongsberg, Kragerø, Kristiansund, Løren, Lørenskog,
Lillehammer, Moss, Ålseter, Notodden, Oslo, Øst, Porsgrunn/Sjøen,
Sandefjord, Skjei, Steinkjer, Strømsø, Trondheim, Tvedestrand,
Vikernes, Ålesund

KONTROLLKOMITÉENS UTTALELSE

Kontrollkomitéen har gjennomgått årsoppgjøret og revisjonsberetningen for 2003 for Kommunalbanken AS.

Kontrollkomitéen tilrår representantskapet i Kommunalbanken AS å godkjenne årsregnskapet og årsberetningen og å treffe beslutning om anvendelse av overskuddet i samsvar med styrets forslag.

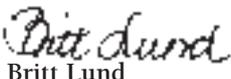
Oslo, den 17. mars 2004

Kontrollkomitéen for Kommunalbanken AS

Aage Rundberget

formann

Britt Lund

Svein Blix

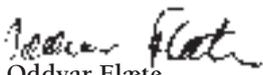
TIL GENERALFORSAMLINGEN I KOMMUNALBANKEN AS

I samsvar med § 15 i vedtektene er regnskapet for 2003 gjennomgått.

Representantskapet anbefaler at styrets forslag til resultatregnskap og balanse, samt forslag til anvendelse av overskuddet, 87,156 millioner kroner, godkjennes av generalforsamlingen.

Oslo, 25. mars 2004

Representantskapet i Kommunalbanken AS

Oddvar Flæte

Representantskapets leder

Vedtekter for Kommunalbanken AS

KAP. I – FIRMA, FORMÅL, KONTORKOMMUNE

- § 1 Selskapets navn er Kommunalbanken AS.
- § 2 Selskapet er en direkte videreføring av virksomheten i det statlige forvaltningsorganet Norges Kommunalbank. Statens aksjer vil gradvis bli overdratt til kommunal sektor, (kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper (IKS), kommunale pensjonskasser og Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Dette vil skje i samsvarende med selskapets målsetting om høyest mulig kredittverdighet.
- § 3 Selskapets formål er å yte lån til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre selskaper som utfører kommunale oppgaver enten mot kommunal garanti, statlig garanti, eller annen betryggende sikkerhet.

Selskapet kan påta seg andre oppgaver som naturlig hører sammen med selskapets virksomhet.

- § 4 Selskapets forretningskontor er i Oslo.

KAP. II – ANSVARLIG KAPITAL – AKSJER

- § 5 Selskapets aksjekapital er NOK 660 000 000, fordelt på 660 000 aksjer á NOK 1 000.
- § 6 Erverv av aksjer er betinget av samtykke fra selskapets styre. Samtykke kan bare nektes når det foreligger saklig grunn.
- § 7 Den forkjøpsrett som aksjeeier har etter aksjeloven § 4-19 kan gjøres gjeldende også for aksjer som har skiftet eier.

KAP. III – STYRET

- § 8 Selskapets styre består av fra fem til åtte medlemmer. Selskapets administrerende direktør skal være medlem av styret. Ett av styrets valgte medlemmer skal være valgt av og blant de ansatte i selskapet. For dette medlem skal det velges ett personlig varamedlem med møte- og talerett i styret.

De øvrige medlemmer velges av generalforsamlingen for to år av gangen, slik at minimum to er på valg hvert år, maksimum tre av de valgte medlemmer. Etter det første året er minst halvparten av de valgte medlemmer på valg etter loddtrekning, og etter ytterligere ett år de gjenværende.

Styrets leder og nestleder velges av generalforsamlingen.

Når Kommunal Landspensjonskasse (KLP) har mer enn null, men mindre eller lik 20% av aksjene, skal Kommunal- og regionaldepartementet utøve den valgmyndighet som i annet og tredje ledd ligger til generalforsamlingen. Dersom kommunesektoren/KLP får en eierandel som overstiger 20% skal styret velges av representantskapet.

- § 9 Styrets leder skal sørge for at styret avholder møter så ofte som selskapets virksomhet tilsier det, eller når et styremedlem krever det.

Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av styrets medlemmer er til stede. Som styrets vedtak gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for, dog må de som stemmer for et forslag som innebærer en endring utgjøre mer enn en

tredel av samtlige styremedlemmer. Ved stemmelikhet gjør møteleders stemme utslaget.

§ 10 Styret leder selskapets virksomhet, og skal således blant annet:

1. Fastsette retningslinjer for selskapets virksomhet og kontrollere at disse blir fulgt.
2. Bevilge lån og gi fullmakter.
3. Treffe beslutninger og gi fullmakt om opptak av lån.
4. Meddele prokura og spesialfullmakter.
5. Fremlegge årsregnskap og beretning.
6. Avgi innstilling til generalforsamlingen om vedtektsendringer.
7. Fastsette administrerende direktørs lønn.

§ 11 Selskapets firma tegnes av styrets leder, administrerende direktør eller av to styremedlemmer i fellesskap.

§ 12 Administrerende direktør har den daglige ledelse av selskapet og dets virksomhet i samsvar med instruks fastsatt av styret og godkjent av representantskapet.

KAP. IV – REPRESENTANTSKAPET

§ 13 Representantskapet består av tolv medlemmer og fire varamedlemmer. Representantskapet bør være allsidig sammensatt, slik at de forskjellige distrikter og interessegrupper som berøres av selskapets virksomhet, så vidt mulig er representert. Medlem av styret kan ikke være medlem av representantskapet.

Ett av representantskapets medlemmer skal være valgt av og blant de ansatte i selskapet. For dette

medlem skal det velges ett personlig varamedlem. De øvrige medlemmer og varamedlemmer velges av generalforsamlingen.

Representantskapets medlemmer velges for 2 år. En tredel av medlemmene trer ut hvert år. De aksjonærvalgte medlemmer velges for to år. Minst en tredel av medlemmene er på valg hvert år. Etter første året er en tredel av medlemmene på valg etter loddtrekning. Representantskapet velger leder og nestleder blant sine medlemmer. Valgene gjelder for 1 år.

§ 14 Representantskapet sammenkalles av lederen og har møte minst en gang i året og ellers når lederen finner det nødvendig eller når det kreves av styret, kontrollkomitéen eller minst to av representantskapets medlemmer. Innkallingen skal angi de saker som skal behandles.

Styret, kontrollkomitéen og revisor innkalles til representantskapets møter. Om ikke representantskapet for det enkelte tilfellet bestemmer noe annet, har styret og kontrollkomitéens medlemmer rett til å være til stede på representantskapets møter med tale- og forslagsrett.

Representantskapet er vedtaksført når minst 2/3 av medlemmene eller varamedlemmene er til stede. Er det nødvendige antall medlemmer ikke til stede, skal det innkalles til nytt representantskapsmøte. Dette er da beslutningsdyktig når mer enn halvdel av medlemmene er til stede.

Som representantskapets vedtak gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for, dog må

de som stemmer for vedtaket utgjøre mer enn en tredel av samtlige medlemmer. Ved stemmelikhet gjør møteleders stemme utslaget.

§ 15 Representantskapet skal føre tilsyn med at selskapets formål fremmes i samsvar med lov, vedtekter og generalforsamlingens og representantskapets vedtak.

Representantskapet skal:

1. Ansette administrerende direktør, og godkjenne instruks for administrerende direktør fastsatt av styret.
2. Velge statsautorisert revisor.
3. Avgi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til resultatregnskap og balanse, herunder eventuelt konsernresultatregnskap og konsernbalanse og styrets forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap.
4. Gjennomgå beretninger fra styret, revisor og kontrollkomitéen.
5. Vedta instruks for kontrollkomitéen.
6. Avgi uttalelse i saker som vedkommer selskapet og som forelegges det av styret eller kontrollkomitéen.

KAP. V – GENERALFORSAMLINGEN

§16 Ordinær generalforsamling avholdes innen utgangen av juni måned.

Ekstraordinær generalforsamling skal holdes når aksjeeiere som representerer minst en tidel av aksjekapitalen, to medlemmer av representantskapet, styret, kontrollkomitéen eller selskapets revisor krever det.

Generalforsamlingen innkalles av styret.

I den ordinære generalforsamling skal følgende spørsmål behandles:

1. Godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd og utdeling av utbytte.
2. Fastsetting av godtgjørelse for representantskapets og styrets medlemmer, medlemmer av kontrollkomitéen og revisor.
3. Valg av medlemmer og varamedlemmer til kontrollkomitéen i samsvar med vedtektenes § 17.
4. Behandle andre saker som er nevnt i innkallingen eller som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen.

KAP. VI – KONTROLLKOMITÉEN

§ 17 Kontrollkomitéen består av tre medlemmer og ett varamedlem som velges av generalforsamlingen. Ett medlem skal tilfredsstillende de krav som stilles til dommere etter lov av 13. august 1915 om domstolene, § 54, 2. ledd. Valget av dette medlem må godkjennes av Kredittilsynet.

Styremedlem, varamedlem til styret, revisor eller ansatt i selskapet kan ikke velges til medlem eller varamedlem av kontrollkomitéen. Heller ikke kan det velges noen som er umyndig eller som står i samarbeids-, underordnings- eller avhengighetsforhold til, eller er gift med, eller i rett opp- eller nedadstigende linje eller i første sidelinje er beslektet med eller besvogret med styremedlem, revisor eller overordnet tjenestemann i selskapet. Heller ikke kan det velges noen hvis bo er under konkursbehandling, akkordforhandling eller privat administrasjon. Inntreffer forhold som gjør at vedkommende ikke lenger er valgbar, treter han ut av kontrollkomitéen.

Kontrollkomitéens medlemmer velges for to år. Kontrollkomitéen velger leder og nestleder blant sine medlemmer.

Kontrollkomitéen skal føre tilsyn med selskapets virksomhet, herunder styrets disposisjoner, og blant annet påse at virksomheten drives i samsvar med lov og vedtekter.

Kontrollkomitéen møter så ofte som det anses påkrevet for å kunne sikre et effektivt tilsyn. Den skal føre en av Kredittilsynet autorisert protokoll over sine forhandlinger, og skal hvert år gi melding til representantskapet, generalforsamlingen og Kredittilsynet om sitt arbeid.

KAP. VII – REVISOR

§ 18 Selskapets revisor skal være statsautorisert, og velges av representantskapet.

Revisjonsberetning skal avgis minst to uker forut for det representantskapsmøtet hvor regnskapet skal behandles.

KAP. VIII

§ 19 Selskapet skaffer seg utlånsmidler ved utstedelse av obligasjoner, sertifikater eller andre former for gjeldsbevis eller ved inngåelse av låneavtaler.

§ 20 Lån bevilges bare til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre selskaper som utfører kommunale oppgaver enten mot kommunal garanti, statlig garanti eller annen betryggende sikkerhet. Selskapet kan påta seg andre oppgaver som naturlig hører sammen med selskapets virksomhet.

§ 21 Styret fastsetter de til enhver tid gjeldende vilkår for utlånene.

§ 22 Selskapets kapitalisering og finansforvaltning skal være betryggende i forhold til selskapets

virksomhet og forenlig med selskapets målsetting om høyest mulig kredittverdighet.

KAP. IX – ÅRSOPPGJØR

§ 23 Regnskapsåret følger kalenderåret.

For hvert regnskapsår avgir styret årsregnskap og årsberetning.

Minst en måned forut for den ordinære generalforsamling skal årsregnskapet stilles til rådighet for revisor. Det reviderte årsregnskapet og årsberetningen skal gjennomgås av kontrollkomitéen og representantskapet før det foreligger for generalforsamlingen.

Generalforsamlingen godkjenner årsregnskapet og årsberetningen senest innen utgangen av juni måned.

Senest en uke etter at generalforsamlingen har godkjent årsregnskapet, skal styret sende det til kunning.

KAP. X – ALDERSGRENSE

§ 24 Aldersgrensen for selskapets administrerende direktør er 65 år.

KAP. XI – IKRAFTTREDEN

§ 25 Disse vedtektene trer i kraft den dag de er godkjent av Kongen.

KAP. XII – VEDTEKTSENDNINGER

§ 26 Vedtektene kan ikke endres senere uten godkjenning av Kongen.

Kommunalbankens tillitsvalgte

STYRET

Else Bugge Fougner, styreleder

Høyesterettsadvokat og partner i advokatfirmaet Hjort DA. justisminister 1989 – 90. Styremedlem i Norsk Rikskringkasting AS. Hun har også styreverv i flere andre norske selskaper og institusjoner.

Per N. Hagen, styrets nestleder

Bonde. Statssekretær i Kommunal- og regionaldepartementet 1989-90 og 1997-99. Ordfører i Tynset 1972-87. Tidligere medlem av Hedmark fylkesting og fylkesutvalg, leder av Stortingets kontrollutvalg for de hemmelige tjenester. Diverse verv i styrer, råd og utvalg, styremedlem i SIVA, styreleder i Østlendingen AS og Daldata AS, samt en del forretningsvirksomhet.

Unni Skaar Jahren

Rådmann i Askim kommune. Skaar Jahren er sivilagronom, med videreutdanning i økonomi og ledelse. Hun har lang erfaring fra forskjellige lederstillinger i kommuner og fylkesmannsembetet, samt fra styreverv i Høgskolen i Østfold, helseforetaket Sykehus Østfold og privat virksomhet.

Bjørn Kristoffersen

Konsernsjef i KLP siden 1994. Kristoffersen er utdannet skipsingeniør og siviløkonom. Han har tidligere hatt lederjobber i Aker og Storebrand. Han kom til KLP i 1994. Kristoffersen ble valgt til styreleder i Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) i 2003.

Annette Nielsen, ansattes representant

Leder for Kommunalbankens depot- og oppgjørsenhet. Nielsen er høyskolekandidat fra Handelshøyskolen BI Oslo med spesialisering i depot- og kredittjus.

Olav Rune Øverland

Daglig leder og partner i Wassum Investment Consulting AS. Øverland er siviløkonom, sosialøkonom og autorisert finansanalytiker (AFA). Tidligere har han vært analysesjef i DnB Markets ASA og adm. direktør for Skandia Kapitalforvaltning ASA.

Petter Skouen

Adm. direktør. Siviløkonom. Skouen har innehatt en rekke lederstillinger i bank og finans nasjonalt og inter-

nasjonalt. Han begynte i Norges Kommunalbank i 1992 og fra og med 1998 har han vært administrerende direktør.

REPRESENTANTSKAPET

- *Oddvar Flæte*, fylkesmann, Sogn og Fjordane, leder
- *Thor Bernstrøm*, avdelingsdirektør, Kommunal- og regionaldepartementet
- *Sylvi Graham*, ordfører, Oppegård kommune
- *May Griff Bye*, spesialrådgiver, Sør-Varanger kommune
- *Asbjørn Gundersen*, administrasjonssjef, Kommunalbanken, ansattes representant
- *Trond Lesjø*, rådmann, Gjøvik kommune
- *Gerd Ingunn Opdal*, rådmann, Vindafjord kommune
- *Kjell Pettersen*, rådmann, Nittedal kommune
- *Harald Rød*, oppvekstsjef, Fjell kommune
- *Ragnhild Skjerveggen*, rektor, Voss
- *Anne Stenhammer*, utdanningsdirektør, Fylkesmannen i Nordland
- *Arne Øren*, fylkesordfører, Østfold fylkeskommune

VARAMEDLEMMER

- *Elisabeth Enger*, rådmann, Bærum kommune
- *Christine Hjortland*, avdelingsdirektør, Kommunal- og regionaldepartementet
- *Nils R. Sandal*, fylkesordfører, Sogn og Fjordane fylkeskommune
- *Roy Waage*, ordfører, Skjervøy kommune

KONTROLLKOMITÉEN

- *Aage Rundberget*, lagmann, Frostating lagmannsrett, leder
- *Britt Lund*, rådmann, Tinn kommune
- *Svein Blix*, rådmann, Bodø kommune

VARAMEDLEM

- *Kristina Nilssen*, rådmann, Nesodden kommune

REVISOR

- Ernst & Young AS
Tor Steinfeldt-Foss, statsautorisert revisor

Kommunalbankens ansatte

(pr 1. mars 2004)

Petter Skouen, adm. direktør

21 50 20 10 • petter.skouen@kommunalbanken.no

UTLÅN

Helge Salseng, utlånsdirektør

21 50 20 50 • helge.salseng@kommunalbanken.no

Marit Ødegård, ass. utlånsdirektør

21 50 20 52 • marit.odegard@kommunalbanken.no

Jostein Aksdal, finansrådgiver

21 50 20 53 • jostein.aksdal@kommunalbanken.no

Børge Daviknes, finansrådgiver

21 50 20 54 • boerge.daviknes@kommunalbanken.no

Christin Holmbø Kanden, finansrådgiver

21 50 30 51

christin.holmboe.kanden@kommunalbanken.no

Tor Christian Hansen, rådgivningssjef

21 50 20 11 • tor.christian.hansen@kommunalbanken.no

Torill Lund, utlånskonsulent

21 50 20 37 • torill.lund@kommunalbanken.no

MARKED

Kjell Pettersen, markedsdirektør

21 50 20 12 • kjell.pettersen@kommunalbanken.no

Sissel Johnsen Lie, informasjonskonsulent

21 50 20 15 • sissel.johnsen.lie@kommunalbanken.no

Hilde Fagerslett, informasjonskonsulent

21 50 20 16 • hilde.fagerslett@kommunalbanken.no

FINANS

Thomas Møller, finansdirektør

21 50 20 41 • thomas.moeller@kommunalbanken.no

Siv Felling Galligani, finanssjef

21 50 20 45 • siv.galligani@kommunalbanken.no

Kristine Falkgård, leder langsiktige innlån

21 50 20 42 • kristine.falkgaard@kommunalbanken.no

Cato Gaustad, senior porteføljeforvalter

21 50 20 43 • cato.gaustad@kommunalbanken.no

Andreas Sørbye, porteføljeforvalter

21 50 20 44 • andreas.sorbye@kommunalbanken.no

Martine Mills Hagen, International Funding and Legal

21 50 20 82 • martine.mills.hagen@kommunalbanken.no

DEPOT OG OPPPGJØR

Annette Nielsen, leder depot og oppgjør

21 50 20 60 • annette.nielsen@kommunalbanken.no

Kristin Lorentzen, std.ft. seksjonssjef

21 50 20 36 • kristin.lorentzen@kommunalbanken.no

Åse Kristensen, depotkonsulent

21 50 20 62 • aase.kristensen@kommunalbanken.no

Anita S. Kullberg, depotkonsulent

21 50 20 22 • anita.kullberg@kommunalbanken.no

Tove Storberget, porteføljeadministrator

21 50 20 59 • tove.storberget@kommunalbanken.no

REGNSKAP

Bjørn Ove Nyvik, økonomisjef

21 50 20 30 • bjorn.ove.nyvik@kommunalbanken.no

Espen Gluva, regnskapskonsulent

21 50 20 31 • espen.gluva@kommunalbanken.no

Jorunn Svae, regnskapskonsulent

21 50 20 32 • jorunn.svae@kommunalbanken.no

CONTROLLER/MIDDLE OFFICE

Ove G. Bjerkan, leder, financial controller

21 50 20 33 • ove.bjerkan@kommunalbanken.no

Bengt Johansen, controller

21 50 20 46 • bengt.johansen@kommunalbanken.no

Martin Spillum, analytiker

21 50 20 24 • martin.spillum@kommunalbanken.no

IT

Ingebjørg Heggedal, IT-ansvarlig

21 50 20 29 • ingebjorg.heggedal@kommunalbanken.no

Roger Solmyr, driftsansvarlig

21 50 20 28 • roger.solmyr@kommunalbanken.no

Knut Andresen, IT-konsulent

21 50 20 26 • knut.andresen@kommunalbanken.no

ADMINISTRASJON

Asbjørn Gundersen, administrasjonssjef

21 50 20 21 • asbjorn.gundersen@kommunalbanken.no

Majken Danielsen, arkivkonsulent

21 50 20 25 • majken.danielsen@kommunalbanken.no

Ord og uttrykk

Arbitrasje

Kjøp eller salg av et finansielt instrument i ett marked med et nesten samtidig kjøp eller salg i et annet marked for å oppnå gevinst gjennom kursforskjeller. Betegnelsen kan også brukes om opptak av lån i ett marked for omdanning eller bruk i et annet marked.

Basispunkt

Ett basispunkt tilsvarer 1/100 av 1 prosent, altså 0,01 prosent. Kalles også rentepunkt.

BIS-vekting

Bank of International Settlements (BIS) har gitt retningslinjer for hvordan låntagere skal risikovektes. Retningslinjene er tatt inn i de fleste lands finanslovgivning. Vektingen angir hvor mye egenkapital banker og andre finansinstitusjoner må stille bak hvert enkelt utlån. Skalaen for vektingen går fra 0 til 100 prosent. I Norge er staten er vektet med 0 prosent, kommuner og banker med 20 prosent og industriselskaper og andre bedrifter med 100 prosent. Egenkapitalen som en bank må stille bak hvert enkelt utlån er ifølge norsk finanslovgivning på åtte prosent ved full risikovekting. Med en risikovekting på 20 prosent blir egenkapitalandelen på bare 20 prosent av dette, altså 1,6 prosent. For et lån på ti millioner kroner til en industribedrift kreves det dermed en egenkapitalavsetning på 800 000 kroner, mens det for et tilsvarende lån til en kommune bare må settes av 160 000 kroner. Dette bidrar til at en kommune kan oppnå gunstigere lånebetingelser enn en industribedrift.

Derivat

Verdipapir som er utledet av ett eller flere andre finansielle instrumenter hvor verdipapirets verdi bestemmes av – på engelsk: derives from, hentes fra – kursutviklingen på de underliggende instrumenter. Eksempler på derivater er opsjoner, futures, swapper og FRA.

Futures

Avtale mellom to parter om å kjøpe eller selge et underliggende verdipapir til en bestemt pris på et bestemt tidspunkt. Futures blir handlet gjennom børs, og tap og gevinst gjennom verdiendringer gjøres opp daglig. Motpartsrisikoen forbundet med futures er derfor meget begrenset.

FRA - fremtidig renteavtale

En bindende kontrakt hvor to parter avtaler en rentesats for en definert periode i fremtiden, som starter på en avtalt dato og gjelder et avtalt nominelt beløp.

Kapitaldekning

Et måltall som viser egenkapital og tilleggs kapital i forhold til aktiva justert for BIS- vekting (se over om BIS- vekting).

LIBOR

London Inter Bank Offered Rate. Renten på kortsiktige plasseringer eller innskudd mellom banker som opererer i London. Renten defineres for de fleste større valutaer, blant annet amerikanske dollar, euro, engelske pund og japanske yen.

Motpartsrisiko / kredittrisiko

Risiko for at motparten ikke vil holde sin del av en finansiell avtale.

NIBOR

Norwegian Inter Bank Offered Rate. Renten på kortsiktige lån i kroner mellom banker. Dette er den mest benyttede referanserenten i det norske markedet. Finnes som 1-12 måneders renter, med 3 måneders rente som den mest benyttede referanserente. Beregnes daglig på bakgrunn av renter som stilles av landets ledende banker. NIBOR-renten utgjør et gjennomsnitt av disse etter at høyeste og laveste rente er trukket fra. På grunn av svært god kredittkvalitet kan norske kommuner i

perioder oppnå lån i Kommunalbanken som er priset til NIBOR minus en prosent.

Obligasjon

Kan kort defineres som et bevis på at man har lånt ut penger. Dette beviset er et verdipapir som kan omsettes. Mer presist definert: Fritt omsettelige rentebærende verdipapir med opprinnelig løpetid over ett år som utstedes i forbindelse med låneopptak. Obligasjonslån kan opptas av stat, kommuner, næringsliv og finansinstitusjoner.

Rating

En vurdering av en låntagers kredittverdighet utført av et ratingbyrå. De mest anerkjente byråene er Standard & Poor's og Moody's Investors Service. Gjør at den enkelte investor slipper å foreta egen kredittvurdering. Mange investorer benytter også slike ratinger som supplement til egen kredittvurdering i forbindelse med finansielle investeringer.

Refinansieringsrisiko

Risikoen for at man ikke får refinansiert lån ved forfall eller må betale en relativt sett høyere rente enn normalt for å refinansiere forfall.

Rentedager

Definerer hvordan rentebeløpet skal utregnes med hensyn til antall dager i et år. Med 360/360 (obligasjoner, fastrentelån) regnes det 30 dager pr. måned. Med 365/365 (sertifikater, p.t.-lån) regnes det på vanlig kalenderbasis. Med 365/360 (NIBOR-lån) regnes det fem rentedager mer pr. år enn ved 360/360.

Renterisiko

Oppstår dersom det ikke er samsvar mellom rentebindingen på innlån, utlån og likviditet. Kommunalbankens renterisiko dekkes med FRA-kontrakter, renteswapavtaler og handel med statsobligasjoner og futures på statsobligasjoner.

Sertifikat

Lån med fast rente og løpetid kortere enn 12 måneder. Fungerer i praksis på samme måte som en obligasjon, med et litt annet regelverk. Utstedes i Norge av staten, kommuner, banker, finansieringsselskaper og private bedrifter.

Strukturerte instrumenter

Verdipapir som er utledet av andre finansielle instrumenter og hvor kursutviklingen bestemmes av utvikling i et eller flere underliggende instrumenter. Eksempler er aksjeopsjoner, valutaopsjoner og valutaterminer.

Swapavtale

Kontrakt der to parter avtaler bytte av betalingsstrømmer, basert på et nominelt beløp i en spesifisert periode. Ved renteswap byttes rentebetingelser på det nominelle beløpet og ved valutaswap byttes det valuta. Ved valutaswap av et lån byttes også forpliktelsene til renteinntekter i den enkelte valuta. Et mye brukt begrep ved renteswapper er basisswap. Dette innebærer at det byttes en flytende rente (f.eks. NIBOR) med en annen flytende rente i en og samme valuta.

Valutatermin

En avtale om kjøp eller salg av et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en fastsatt kurs. En terminkontrakt medfører ingen inn- eller utbetaling før forfall og innebærer derfor motpartsrisiko, samt administrativ risiko.

Volatilitet

Et mål på renterisiko. Defineres som endringen i markedsverdien av et rentebærende instrument ved en endring i renten på 1 prosentpoeng.

Design: deville [www.deville.no]

FOTO NATUR: Side 1: Sommer i Lofoten, Nordland. © Bård Løken / NN / Samfoto
Side 6: Kulturlandskap ved Videfoss, Odda, Hordaland. © Stig Tronvold / NN / Samfoto
Side 14: Solen lyser på en odde med høsttrær, Sandvinsvatnet, Odda, Hordaland. © Stig Tronvold / NN / Samfoto
Side 17: Miljøbilde fra Longyearbyen med kirken på Svalbard © Stein Johnsen / Samfoto
Side 19: Rein (Rangifer tarandus). Storbukk. Høst. Forollhogna nasjonalpark, Tynset, Hedmark. © Kjell-Erik Moseid / NN / Samfoto
Side 21: Sjark ute på torskefiske i januar -februar, skrei, torsk, fiske, hav, kyst, Henningsværstraumen, Lofoten © Trym Ivar Bergsmo / Samfoto
Side 22: Brøytakanter på Vikafjellet, Sogn og Fjordane. © Stig Tronvold / NN / Samfoto
Side 27: Reinsdyr i sprang, Hordaland. © Stig Tronvold / NN / Samfoto
Side 47: Høstfjell med Sandvin og Sandvinsvatnet, Odda, Hordaland. © Stig Tronvold / NN / Samfoto

FOTO PORRETTER: Side 14, 16, 19, 20, 22, 27 og 46: Eva Brænd

Kommunalbanken AS
Munkedamsveien 45, Postboks 1210 Vika, 0110 Oslo, telefon: 21 50 20 00, telefaks: 21 50 20 01
www.kommunalbanken.no